

**ΠΜΣ 2: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ.
ΕΠΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ**

**Διδάσκων: Μενέλαος Χριστόπουλος
Φοιτήτρια: Παναγιώτα Ραγκαβάνη**

Οκτώβριος 2019

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ.

EPICORUM GRAECORUM FRAGMENTA

(ED. M. DAVIES)

ΕΠΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

de epico cyclo

1 Procl. *Chrestom.* ap. Phot. *Bibl.* 319^A 21 (5.157 Henry)

διαλαμβάνει δὲ καὶ περὶ τοῦ λεγομένου ἐπικοῦ Κύκλου, ὃς ἄρχεται μὲν ἐκ τῆς Οὐρανοῦ καὶ Γῆς μυθολογουμένης μίξεως, ἐξ ἧς αὐτῶι (αὐτοῖ Hevne) καὶ τρεῖς παῖδες Ἐκατοντάχειρας καὶ τρεῖς γεννώει Κύκλωπας (= Titanom. F 2 *infra*). διαπορεύεται δὲ τὰ τε ἄλλως περὶ θεῶν τοῖς Ἑλλῆσι μυθολογούμενα, καὶ εἴ πού τι καὶ πρὸς ἱστορίαν ἐξ-ωληθίζεται καὶ περατοῦται ὁ ἐπικός Κύκλος, ἐκ διαφόρων ποιητῶν συμπληρούμενος, μέχρι τῆς ἀποβάσεως Ὀδυσσεύς τῆς εἰς Ἰθάκην, ἐν ἧ καὶ ὑπὸ τοῦ παιδὸς Τηλεγόνου ἀγνοοῦντος κτείνεται. λέγει δὲ ὡς τοῦ ἐπικοῦ Κύκλου τὰ ποιήματα διακρίνεται καὶ ἐπουδάζεται τοῖς πολλοῖς οὐχ οὕτω διὰ τὴν ἀρετὴν ὡς διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν αὐτῶι πραγμάτων. λέγει δὲ καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰς πατρίδας τῶν πραγματευομένων τὸν ἐπικὸν Κύκλον. λέγει δὲ καὶ περὶ τινῶν Κυπρίων ποιημάτων (sequitur *Cypr.* T 3).

similia ap. Et. Mag. s. v. Ἐλεγοκ et ΣΑ ad Euseb. *Praep. Evang.* 1 p. 51.5 (2.428 Mras)

Basil. ad Greg. Naz. *or. fun. Basil. Magni* (Migne PG 36.509^B)
(cf. O. Immisch, *Griechische Studien H. Lipsius zum sechzigsten Geburtstag dargebracht* (1894) p. 113, L. Parmentier, *Bull. de l'Acad. Royale de Belgique* 6 (1914) 378 sqq.)

φασι δὲ καὶ ἰδιωτὸς ἐγκύκλιον τὴν ποιητικὴν περὶ ἧς καὶ Πρόκλος ὁ Πλατωνικός ἐν μονοβίβλωι περὶ Κύκλου ἐπικοῦ ἐπιγεγραμμένηι τὰς τῶν ποιητῶν διέξει ἀρετὰς καὶ τὰ ἴδια.

• Ὅπως θα δούμε και αργότερα, λέγεται, με βάση το διπλανό απόσπασμα από την Βιβλιοθήκη του Απολλόδωρου, ότι πριν από την Τιτανομαχία, το πρώτο δηλαδή μέρος του Επικού Κύκλου, υπήρχε μια χαμένη Θεογονία.

• Ὅπως η Θεογονία του Ησιόδου περιελάμβανε μια Τιτανομαχία, έτσι και η Τιτανομαχία του Κύκλου φαίνεται να περιείχε μια Θεογονία ή σχετικές πληροφορίες στην αρχή της.

• Περιλήψεις:
Πρόκλος.
Φώτιος.
Απολλόδωρος.

² Philoropon. in Arist. Anal. Post. 77^B32 (Comm. in Arist. Graec. 13.3 156 sq. Wallies) „ἄρα πᾶς κύκλος σχῆμα; ἂν γράψῃ, δῆλον. τί δε; τ ἔπη Κύκλος; φανερόν, ὅτι οὐκ ἔστι.“

... κύκλον δέ φησι τὰ ἔπη ἦτοι τὰ ἐπιγράμματα τὰ οὕτω πεποι μένα ὡς μὴ πάντως εἶναι ἀκολουθίαν τοῦ δευτέρου στίχου πρὸς τ πρῶτον καὶ τοῦ τρίτου πρὸς τὸν δεύτερον καὶ ἐφεξῆς, ἀλλὰ δύνασ

τὸν αὐτὸν στίχον καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος ποιεῖσθαι, οἷον ἔστι καὶ τοῦτο [sequitur Hom. Epigr. 3 Markwald] ... ἢ τοίνυν τὰ τοιαῦτα ἐπιγράμ- ματα κύκλον φησίν, ἢ κύκλον λέγει τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, οὕτω κα- λούμενα ἢ ὡς πᾶσαν ἱστορίαν περιέχοντά πῶς ἢ ὡς πάντων (ῥητόρων τε καὶ φιλοσόφων τῶν τε καθόλου (καὶ τῶν Immisch) κατὰ μέρος add. codd. Ra) περὶ αὐτὰ εἰλουμένων. (ἔστι δὲ καὶ ἄλλο τι κύκλος ἰδίως ὀνομαζόμενον, ὃ ποίημά τινες μὲν εἰς ἑτέρους, τινὲς δὲ εἰς Ὅμηρον (T 1) ἀναφέρουσιν add. codd. Ua). περὶ μὲν γὰρ τὰ ἄλλα τῶν μαθημάτων οὐ πάντες στρέφονται ... περὶ ταῦτα μέντοι σχεδὸν πάν- τεσ (στρέφονται add. a) καὶ οἱ περὶ τὰς ἄλλας λογικὰς ἐπιστήμας ἔχον- τεσ (σπουδάζοντες a, post quod ἔστι δὲ καὶ – ἀναφέρουσιν supra cit. transposuit Immisch) ἢ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, διὰ τὸ πάντας τοὺς ποιητὰς περὶ τὰς αὐτὰς ἱστορίας εἰλεῖσθαι ... γεγράφασι γοῦν τινες περὶ τοῦ Κύκλου, ἀναγράφοντες πόσοι τε ποιηταὶ γεγόνασι καὶ τί ἕκαστος ἔγραψε καὶ πόσοι στίχοι ἑκάστου ποιήματος καὶ τὴν τούτων τάξιν, τίνα τε πρῶτα δεῖ μανθάνειν καὶ δεύτερα καὶ ἐφεξῆς. Πεισάνδρου (F 4 Heitsch (*Die gr. Dichterfr. d. röm. Kaiserzeit* 2.45)) δὲ τὴν αὐτὴν πραγματείαν ποιησαμένου, λέγω δὴ πλείστην ἱστορίαν κατὰ τάξιν συ- ναγαγόντος, ἀντιποιησαμένου δὲ καὶ εὐπειίας καταφρονηθῆναί φαι τὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ποιητῶν συγγράμματα. διὸ μηδὲ εὐρίσκεσθαι τὰ ποιήματα τὰ ἐν τοῖς κύκλοις ἀναγεγραμμένα.

de hoc loco vid. Wilamowitz, *Hermes* 60 (1925) 280 sq. = *Kl. Schr.* 4.369 cf. Arist. *Soph. El.* 1.10.171^A10: ὅτι ἢ Ὅμηρου ποίησις σχῆμα διὰ τοῦ κύκλου ἐν τῷ ἀλλοιοισμῷ. sunt qui Aristotelem ipsum duobus locis citatis ad cyclum epi- cum spectare credunt; sunt qui aliter: cf. Parmentier sup. cit. pp. 366 sqq.

•1^η εκτενής αναφορά στον Επικό Κύκλο.

•Κύκλος = ἐπιγράμματα ἐγκύκλια μαθήματα ποίημα αποδιδόμενο στον Ὅμηρο ἀλλὰ καὶ σε ἄλλους.

•Ἐχουν γραφεῖ καὶ εγχειρίδια γιὰ τον Κύκλο.
•Πείσανδρος π.χ.

•Το ἀπόσπασμα ἀπὸ σχολιασμό του Ἰωάννη Φιλόππου ἢ γραμματικῷ.
•Πάντως, πλήρης ποιοτικὴ διαφοροποίηση τῶν ἐπῶν του Κύκλου καὶ τῶν Ὀμηρικῶν παρουσιάζεται στὴν *Ποιητικὴ*.

←

*3^A Suda s. v. "Ὅμηρος (3.526 Adler) = Homeri T 1

ἀναφέρεται δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλα τινὰ ποιήματα Ἀμαζονία ...
Κύκλος.

*3^B Procl. *Vit. Hom.* 74 sqq. (p.74 Severyns)

οἱ μέντοι γε ἀρχαῖοι καὶ τὸν Κύκλον ἀναφέρουσι εἰς αὐτὸν (scil.
Ὅμηρον).

*4 Athen. 7.277^E (2.114 Kaibel) = Soph. *Tr.G.F.* 4 T 136 Radt

praecedit Titanom. F 8 infra.

ἔχαιρε δὲ Σοφοκλῆς τῷ ἐπικῶι Κύκλῳ, ὡς καὶ ὅλα δράματα ποιῆ-
ται κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιίᾳ.

cf. Athen. 8.347^E (de Aeschylō) = Homeri T 2 = Aesch. *Tr.G.F.* 3
T 112^A Radt

• 3 a-b: Απόδοση στον Ὅμηρο.

• 4: Ο Αθήναιος ισχυρίζεται ότι ο Σοφοκλής τα χρησιμοποίησε για την μυθοποιία των τραγωδιών του.

• Davies: Οι Αλεξανδρινοί θα είχαν κυκλοφορήσει εκδόσεις τους. Σίγουρα, πάντως, ήταν χρήσιμος ο κύκλος για τους μεταγενέστερους συγγραφείς λόγω της βολικής σύνοψης μεγάλων τμημάτων μύθου.

*5 Callim. epigr. 28 Pf. = Gow-Page, *Hellenistic Epigrams* 1041 sqq.

ἐχθαίρω τὸ ποίημα τὸ κυκλικόν, οὐδὲ κελεύθῳ
χαίρω τίς πολλοὺς ὧδε καὶ ὧδε φέρει.
μικῶ καὶ περίφοιτον ἐρώμενον, οὐδ' ἀπὸ κρήνης
πίνω· αἰχαίνω πάντα τὰ δημοσία.

Λυκανίη εὐ δὲ ναιχί καλὸς καλὸς – ἀλλὰ πρὶν εἰπεῖν
τοῦτο σαφῶς, Ἥχῳ φησί τις ἄλλος ἔχει.

mentio cycli epici ap. Michael. Italic. *epist.* 32 Gautier haud memo-
riae digna. ἔβη τοῦ Κύκλου quid significet in *I. G.* II² 2363 = *Tr.*
G. F. 1 Cat. B 1 i 21 incertum: vid. *ZPE* 67 (1987) 1 sqq., 69 (1987) 74

de poetis cyclicis

*6 ΣClem. Alexandr. *Protr.* 22.22 (1.305 sq. Stählin)

Κύπρια ποιήματά εἰσιν τὰ τοῦ Κύκλου ... ὁ δὲ ποιητὴς αὐτῶν ἄδηλος
(Γ 10)· εἶς γάρ ἐστι τῶν Κυκλικῶν. Κυκλικοὶ δὲ καλοῦνται ποιηταὶ
οἱ τὰ κύκλῳ τῆς Ἰλιάδος ἢ τὰ πρῶτα ἢ τὰ μεταγενέστερα ἐξ (del.
Kroll; ἔξω maluit Schwartz) αὐτῶν τῶν Ὀμηρικῶν συγγράψαντες.

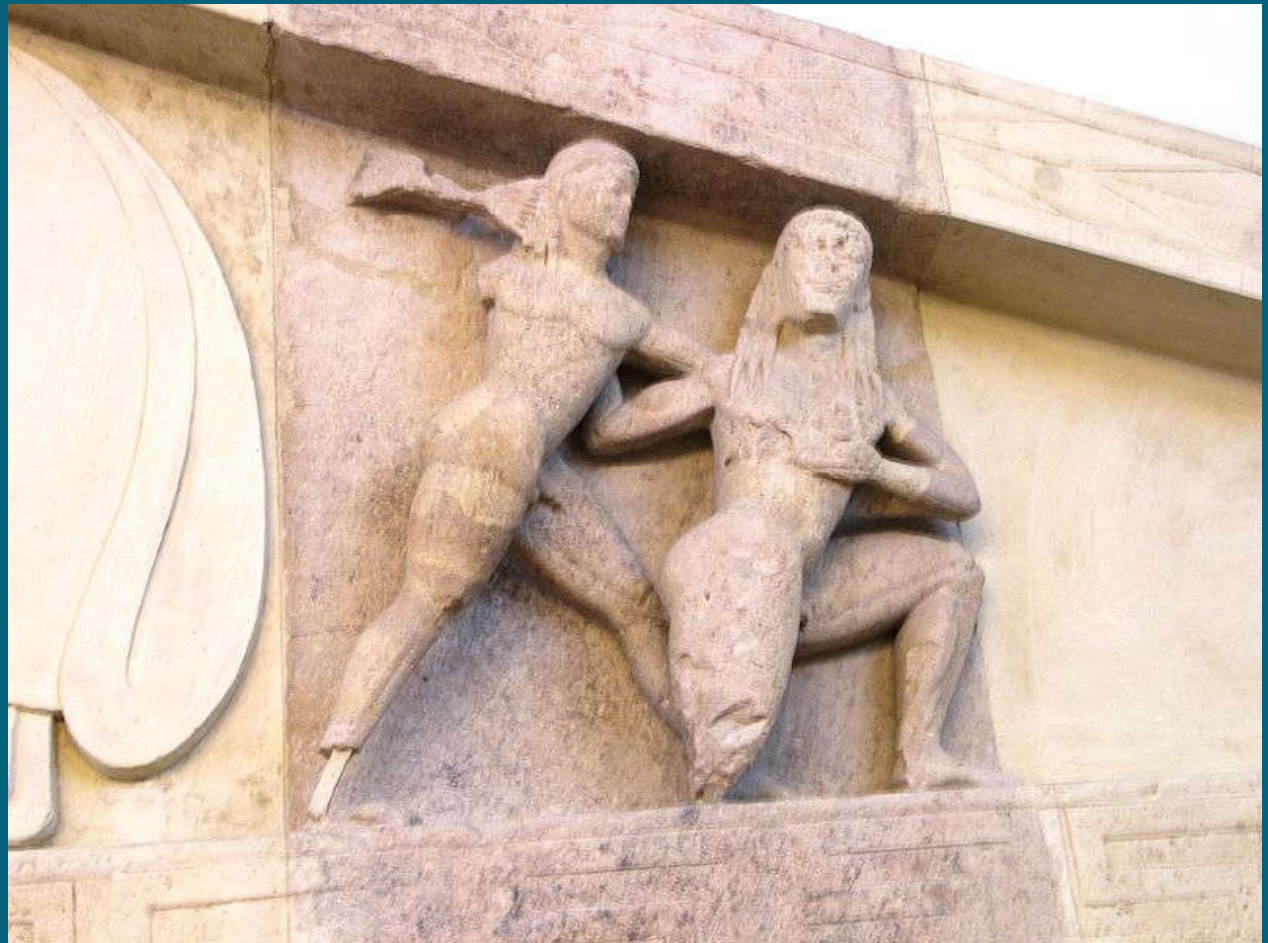
*8 Pollian. *A. P.* 11.130.1 sq.

τοὺς Κυκλικοὺς τούτους, τοὺς ,αὐτὰρ ἔπειτα' λέγοντας,
μικῶ, λωποδύτας ἀλλοτριῶν ἐπέων.

π •Αρνητική
κριτική των
επών του
κύκλου.

•Σύγκριση με
τα Ομηρικά
έπη.

TITANOMAXIA

de auctore

2 Athen. 277^D = F 8 infra

ὁ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἴτ' Εὐμηλός ἐστιν ὁ Κορίνθιος (vid. F3, 4^B, 5) ἢ Ἀρκτίνος (vid. F5) ἢ ὅστις δῆποτε χαίρει ὀνομαζόμενος.

3 Tabula Borgiana (Nap. Mus. Naz. Inv. 2408) = I. G. XIV 1292 ii 9
(p. 341 Kaibel) = Jahn-Michaelis K = Sadurska, *Les Tables Illiaques*
10 K (p. 60) L 1 (Pl. XI)

Ἰμαχίας οὐχ ἦν Τέλεσις ὁ Μηθυμναῖος ὄ..

Telesin unum atque eundem esse atque Telesarchum (*Fr. Gr. Hist.*
309) coniecit Wilamowitz; cf. W. McLeod, *TAPA* 115 (1985) 161

π • Συγγραφέας

• Στον Αρκτίνο αποδίδεται και η Αιθιοπία και η Ιλίου πέρσις.

F

1^A Epim. Hom. alphab. s. v. "Ακμωνα (*Anecd. Oxon.* 1.75 Cramer)
Αἰθέρος δ' υἱὸς Οὐρανός, ὡς ὁ τὴν Τιτανομαχίαν γράψας.

fons est Methodius

1^B Philodem. *de piet.* N 1610 III 10sq. (p.61 Gomperz: cf. A. Henrichs, *GRBS* 13 (1972) p.78 n.32)

ὁ δὲ τὴν Τι[τανο]μαχίαν γρά[ψας] ἐξ Αἰθέρος φησ[ίν] (scil. τὰ πάντα), Ἀκουσί[λ]αος (*F. Gr. Hist.* 2 F 5 = 8 B 1 DK) |[δ' ἐκ] Χάουε πρώτου |[τὰ]λλα.

T

de epico cyclo

1 Procl. *Chrestom.* ap. Phot. *Bibl.* 319^A 21 (5.157 Henry)

διαλαμβάνει δὲ καὶ περὶ τοῦ λεγομένου ἐπικοῦ Κύκλου, ὃς ἄρχεται μὲν ἐκ τῆς Οὐρανοῦ καὶ Γῆς μυθολογουμένης μίξεως, ἐξ ἧς αὐτῶι (αὐτοῖ Heypne) καὶ τρεῖς παῖδες Ἐκατοντάχειραι καὶ τρεῖς γεννώσι Κύκλωπαι (= *Titanom.* F 2 *infra*). διαπορεύεται δὲ τὰ τε ἄλλα περὶ

•**Γενεαλογία:** κοινό μοτίβο στις Θεογονίες.
•Ὅτι ο Ουρανός ήταν γιος του Αιθέρα μαρτυρείται και στον λυρικό ποιητή Αλκμάν. Εκεί: ο Ουρανός ως γιος του Ἄκμωνα Ἄκμων= αμόνι αλλά και είδος πέτρας. Η πρώιμη λογοτεχνία προβάλλει την αντίληψη ότι ο ουρανός στην πραγματικότητα ήταν φτιαγμένος από πέτρα.

•Ἄρα, ο ρόλος του Αιθέρα ίσως αντιστοιχεί στην κοσμογονία των πρώιμων Ελλήνων ποιητών.

3 Σ Ap. Rhod. 1.1165 (p.105sq. Wendel)

τὸν δὲ Αἰγαίωνα Ἡσίδοσ (Th. 149) φησιν Οὐρανοῦ καὶ Γῆς Βριά-
ρεως δὲ καὶ Αἰγαίων καὶ Γύγης (Γύγης Keil) ὁ αὐτὸς λέγεται
συνωνύμως. Εὐμηλος δὲ ἐν τῇ Τιτανομαχίᾳ τὸν Αἰγαίωνα Γῆς καὶ
Πόντου φησὶ παῖδα, κατοικοῦντα δὲ ἐν τῇ θαλάσῃ τοῖς Τιταῖσι συμ-
μαχεῖν.

4^A Σ Τ ΙΙ. 23.295 (5.415 Erbse)

καὶ ὁ τὴν Τιτανομαχίαν δὲ γράψας δύο ἄρρενάς φησιν Ἥλιου καὶ
δύο θηλείας.

4^B Hygin. *fab.* 183 equorum Solis et Horarum nomina (p.128 Rose)

Eous (Micyllus: *Eos*): per hunc caelum verti solet; Aethops
(Schmidt, Severyns: *Aethiops*) quasi flammeus est, concoquit fruges.
hi funales sunt mares. feminae iugariae (Salmasius: *locarie*): Bronte
quae nos tonitrua appellamus, Sterope quae fulgitrua. huic rei auctor
est Eumelus Corinthius.

•Εκατόγχειρες=
Κόττος, Γύγης,
Βριάρεως = Αιγαίων στην
Ιλιάδα.

•Εὐμηλος: Αιγαίων =
απόγονος Γης και Πόντου,
ενώ Ἡσίδοσ: Αιγαίων =
απόγονος Γης και Ουρανού.

•Στην Ιλιάδα η θαλάσσια
θεά Θέτιδα τον μεταφέρει
στον Όλυμπο. Συχνή η
πεποίθηση ότι τέτοιου
είδους τέρατα = απόγονοι
θαλάσσιων θεοτήτων.

•Άρμα του Ἥλιου και 4
άλογα: Ἡώ, Αἴθοψ, Βροντή,
Στερόπη.

•Βροντή + Στερόπη=
Κύκλωπες στην Θεογ. του
Ἡσιόδου (140).

π

5 Athen. 1.22^C (1.49 Kaibel) unde Eustath. *Od.* 1602.26

Εὐμηλος δὲ ὁ Κορίνθιος ἢ Ἀρκτίνος τὸν Δία ὀρχούμενον που πα-
ράγει λέγων·

μέσσοιεν δ' ὠρχεῖτο πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

μέσσοιαι CE: corr. Musurus

6 Clem. Alexandr. *Strom.* 1.73.3 (2.47 Stählin)

ὁ δὲ Βηρύτιος Ἑρμιππος (cf. Müller, *FHG* 3.54) Χείρωνα τὸν Κέν-
ταυρον σοφὸν καλεῖ, ἐφ' οὗ καὶ ὁ τὴν Τιτανομαχίαν γράψας φησὶν ὡς
πρῶτος οὗτος

εἷς τε δικαιόσυνην θνητῶν γένος ἤγαγε δείζα
ὄρκους καὶ θυεῖας ἰλαρὰς καὶ ἐχήματ' Ὀλύμπου.

cf. F 9 *infra*

2 ἰλαρὰς def. Kranz: ἰερὰς Köchly ἐχήματ': ἐήματ' voluerunt quidam

7 Athen. 11.470^Bsq. (3.33 Kaibel) de Solis poculo

Θεόλυτος δ' ἐν δευτέρῳ Ὄρων (*F. Gr. Hist.* 478 F 1) ἐπὶ λέβητός
φησὶν αὐτὸν (scil. Ἥλιον) διαπλεῦσαι, τοῦτο πρῶτου εἰπόντος τοῦ
τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσαντος.

•5: μοναδικός εξάμετρος
ἀπὸ τὴν Τιτανομαχία.
Χορός Δία: μὴ ομηρικό.

•Κένταυρος Χείρωνας:
στὴν Ἰλιάδα ὄχι
δάσκαλος.
Νόθο Ησιόδου: Χείρωνος
Υποθήκαι.

• 7: χρυσό κύπελλο
Ἥλιου: Δύση > Ανατολή.
(Ὅπως καὶ τὸ ἄρμα, ὄχι
στον Ὀμηρο).

8 Athen. 7.277^D (2.114 Kaibel) = Soph. *Tr. G. F.* 4 T 136 Radt

οἶδα ὅτι ὁ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἴτ' Εὐμηλός ἐστιν ὁ Κορίνθιος ἢ Ἀρκτίνος ἢ ὅστις δῆποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, ἐν τῷ δευτέρῳ οὕτως εἶρηκεν·

ἐν δ' αὐτῇ πλωτοὶ χρυσώπιδες ἰχθύες ἔλλοι
νήχοντες παίζουσι δι' ὕδατος ἀμβροσίου.

[sequitur *T 4 supr.]

2 παίζοντες νήχοντο conl. Bergk sec. Eust. *Od.* 1389.8 sq., qui, ut Nauck recte dixit, „neglegenter Athenaei loco usus est“, παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ „χρυσώπιδες ἔλλοι νήχοντο“: cf. *T 4 (ἔχαιρε δὲ Σοφοκλῆς τῷ ἐπικῶι Κύκλωι κτλ.)

9 Σ Apoll. Rhod. 1.554 (p. 47 sq. Wendel)

Σουίδα δὲ ἐν Θεσσαλικοῖς (*F. Gr. Hist.* 602 F 1) φησιν Ἰξίονος υἱὸν εἶναι Χεῖρωνα ὥπερ καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν Κενταύρων. ὁ δὲ τὴν Τιτανομαχίαν (sic edd. complures: Γιγαντο-) ποιήσας φησίν, ὅτι Κρόνος μεταμορφωθείς εἰς ἵππον ἐμίγη Φιλύραι τῇ Ὠκεανοῦ, διόπερ καὶ ἵπποκένταυρος ἐγεννήθη Χεῖρων.

cf. F 6 supra

• ἐκφραση.

Αντίρρηση: σε ὅλα τα παραδείγματα εκφράσεων δεν υπάρχει ιστορικός χρόνος. Η πρώτη ελ. Ποίηση δεν έχει ιστορικό ενεστώτα.

•9: πώς έγινε κένταυρος ο Χεῖρωνας.

Ο Philodem. *de piet.* N 1088 VII 24 seqq. (p. 43 Gomperz)

τὰς Ἀρπυίας τὰ [μήλα φυλάττειν Ἀχο]υεῖας (F. Gr. Hist. 2 F 10
= 9 B 5 DK), Ἐπιμενίδης (F. Gr. Hist. 457 F 6ⁿ = 3 B 9 DK) δὲ καὶ
τοῦτο | καὶ τὰς αὐτὰς εἶναι | τὰς Ἐσπερίων, ὁ δὲ | τὴν Τιτανομαχίαν
[τὰ] | μὲν μήλα φυλάττειν

- Ἐσπερίδες: φρουροὶ χρυσῶν μῆλων.
- Τιτανομαχία: φρουρὸς φίδι (Θεογ.333ff.).
- Παραδοσιακὸ μοτίβο τα ερπετά να εἶναι φρουροὶ πολύτιμων θησαυρῶν.
- Ὁχι στον Ὅμηρο.

18

ΟΙΔΙΠΟΔΕΙΑ

F

1 Σ(MAB) Eur. *Phoen.* 1760 (1.414sq. Schwartz)

οἱ τὴν Οἰδιποδίαν γράφοντες τοῦδε οὕτω φησὶ περὶ τῆς Σφιγγός.
ἀλλ' ἔτι κάλλιστόν τε καὶ ἰμεροέστατον ἄλλων
παῖδα φίλον Κρείοντος ἀμύμονος Αἴμονα δῖον

οῦδεῖς - Σφιγγός del. Schwartz, alii alia coniecerunt (ex. gr. (ἄλλος δ) post γρά-
φοντες add. Allen, οἱ τὴν Οἰδ. γράφοντες, οἵτινές εἰσιν, οὕτω φασὶ tent. Vian);
recte iudicavit Marckscheffel: ,ex hoc loco misere corrupto nihil licet colligere.
ne id quidem constat, utrum uersus ex Oedipodia sumpti sint, an, quod mihi qui-
dem minus uerisimile uidetur, alius carminis nomen exciderit'.

2 Pausan. 9.5.10 (3.10sq. Rocha-Pereira)

ὁ δὲ (scil. Οἰδίπους) καὶ τὸν πατέρα ἀποκτενεῖν ἔμελλεν, ὡς
ἠϋξήθη, καὶ τὴν μητέρα ἔγημε, παῖδας δὲ ἐξ αὐτῆς οὐ δοκῶ οἱ γε-
νέσθαι, μάρτυρι Ὀμήρωι χρώμενος, ὃς ἐποίησεν ἐν Ὀδυσσεΐαι (Od.

11.271 sqq.)· μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον, καλὴν Ἐπικάστην, ἢ μὲγα ἔρ-
γον ἔρεξεν αἰδρεΐησι νόοιο | γημαμένη ὦι υἱεῖ· ὁ δ' ὄν πατέρ' ἐξεναρί-
ξας | γῆμεν ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποιον. | πῶς οὖν
ἐποίησαν ἀνάπυστα ἄφαρ, εἰ δὴ τέσσαρες ἐκ τῆς Ἐπικάστης ἐγένοντο
παῖδες τῷ Οἰδίποδι; ἐξ Εὐρυγανείας (δὲ) τῆς Ὑπέρφαντος ἐγεγόνε-
δηλοῖ δὲ καὶ ὁ τὰ ἔπη ποιήσας ἂ Οἰδιπόδια (Οἰδιπόδειαν Porson,
Οἰδιποδίαν Marckscheffel) ὀνομάζουσι καὶ Ὀνασίας Πλαταιαῖον
ἔγραψε κατηφῆ τὴν Εὐρυγανείαν ἐπὶ τῇ μάχῃ τῶν παίδων.

2 εἰξάμετροι στίχοι:
θάνατος Αἴμονα ἀπὸ τῆ Σφίγγα

Γάμος τοῦ Οἰδίποδα με τῆ μητέρα
του.

Ευρυγάνεια/ Επικάστη/ Ιοκάστη/
Ευρύκλεια,/ Αστυμέδουσα >
Πολυνείκης, Ετεοκλής, Αντιγόνη,
Ισμήνη

20

ΘΗΒΑΪΣ

1 Pausan. 9.5.1 et 5 (5.17 sq. Rocha-Pereira)

τὸν δὲ πόλεμον τοῦτον, ὃν ἐπολέμησαν Ἀργεῖοι, νομίζω πάντων, ὅσοι πρὸς Ἑλλάδας ἐπὶ τὸν καλούμενον ἥρωον ἐπολέμηθησαν ὑπὸ Ἑλλήνων, γενέσθαι λόγου μάλιστα ἕξιν. [sequitur verbum cetera Thebas, erigon] ... τὸν δὲ Θηβαίων εἰ μὲν αὐτίκα ὡς ἠτιθήσθην ὁμοῦ Λαυδάμαντι ἐκδιώσκουσιν οἱ δὲ ἐπολέμησαν πολιορκίαι παύσασθαι. ἐποιήθη δὲ ἐκ τῶν πόλεμον τοῦτον καὶ ἔτι Θηβαίς (Hemastatous. Θηβαίως το δδ.) τὰ δὲ ἔπι ταῦτα Καλλίνος (Syllburg: Καλλιῶνος codd.) ἀνακρίωντος αὐτῶν ἐκ μνήμην ἔφησεν Ὅμηρον τὸν ποιήσαντα εἶναι (fr. 6 W), Καλλίνου (Syllburg: Καλλιῶνοι codd.) δὲ πάλαι τε καὶ ἔξιν λόγου κατὰ ταῦτα ἔγνωσαν ἔργῳ δὲ τὴν ποιήσαν ἐσθίτην μετὰ γε Ἰλιάδα καὶ τὰ ἔπι τὰ ἐκ Ὀδυσσεῖς ἐπαινω μάλιστα.

2 Certamen Hosi. et Hes. 265 sq. Allen = 15.42 sq. Wilamowitz

ὁ δὲ Ὅμηρος ἀποτυχῶν τῆς ἀνάγκης περιεχόμενος ἔλεγε τὸ ποιήματα, πρῶτον μὲν τὴν Θηβαίδα, ἔπειτα ἡ ἄρχή (F 1 infra) ... εἶτα Ἐπιγώνους ἔπειτα (Erig. T 2) ὡς ἡ ἀρχή (Erig. F 1) ... φασι γὰρ τινες καὶ ταῦτα Ὅμηρον εἶναι.

- Ἄργος (Πολυνείκης) Vs Θήβα (Ετεοκλής): Καλλίνος ποιητής.
- 7 ἐπὶ Θήβας.

• Απόδοση και στον Ὅμηρο.

• Ο Καλλίνος ἴσως χρησιμοποίησε ομηρικές λέξεις και φράσεις.

• Ο Ὅμηρος συχνά αναφέρεται στην εκστρατεία των 7. Πηγή ἴσως οι παραδοσιακές αφηγήσεις.

• Σώζεται η αρχή του ἔπους.

1 *Certamen Hom. et Hes.* = T 1 supra cit.

τὴν Θηβαΐδα, ... ἧς ἡ ἀρχή·

Ἄργος ἄειδε θεὰ πολυδίψιον ἔνθεν ἄνακτες ...

2 Athen. 14.465^E (3.14 Kaibel)

ὁ δὲ Οἰδίπουε δι' ἐκπώματα τοῖς υἱοῖς κατηράσατο, ὡς ὁ τὴν κυκλικὴν Θηβαΐδα πεποιηκώς φησιν, ὅτι αὐτῷ παρέθησαν ἔκπωμα ὃ ἀπηγορεύκει, λέγων οὕτως·

αὐτὰρ ὁ διογενῆς ἦρωσ ξανθὸς Πολυνείκης
πρῶτα μὲν Οἰδιπόδῃ καλὴν παρέθηκε τράπεζαν
ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἔπειτα
χρῦσεον ἔμπληκεν καλὸν δέπας ἠδέος οἴνου.

5 αὐτὰρ ὃ γ' ὡς φράσθη παρακείμενα πατρὸς ἑοῖο
τιμήεντα γέρα, μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ,
αἴψα δὲ παιδὶν ἑοῖσι μεταμφοτέροισιν ἐπαρὰς
ἀργαλέας ἠρᾶτο (θεῶν δ' οὐ λάνθαν' ἐρινύν)
ὡς οὐ οἱ †πατρῶϊαν εἶη φιλότῃ†

10 δάσσοντ', ἀμφοτέροισι δ' αἰεὶ πόλεμοί τε μάχαι τε ...

hinc pendet Eust. Od. 1796.3:

ὧν (scil. αἱ τοῦ πατρὸς ἀραί) αἴτιον κατὰ τινὰς ὅτι παρέθεντο ἐκεῖνοι τῷ πατρὶ ἐκπώματα ἅπερ ἐκεῖνος ἀπηγορεύκει. ἦσαν δὲ ἐκεῖνα κατὰ τὸν πεποιηκῶτα τὴν κυκλικὴν Θηβαΐδα πατρὸς ἑοῖο τιμήεντα

γέρα, τούτεστι τοῦ Λαίου. ἐλύπησε γὰρ ὡς εἶπε τὸν γερόντα οὐ μόνον ἢ τῶν τέκνων παρακοή ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάμνησις τοῦ πατρικοῦ φόβου.

δι' ἐκπώματα del. Kaibel, def. Robert

7 μεταμφοτέροισιν Meineke: μετ' ἀμφοτέροισιν complures 8 θεῶν Meineke: θεῶν 9 locus vexatus: fortasse πατρῶϊ' ἐννήϊ (ἐν) φιλότῃ (W. Ribbeck: πατρῶϊ' ἐννηϊίφι φιλότῃτος iam Hermann) legendum 10 δάσσοντ' Wackernagel (δάσσαντ' iam Hermann): δάσαντο

• 1: Ἀρχὴ τυπικὴ μετὰ ἐπίκληση στη Μούσα.

• Ὅμως, ἀναφορὰ στο μέρος ἀπὸ ὅπου ξεκινᾶ ἡ ἐκστρατεία καὶ ὄχι στο μέρος ὑπὸ ἐπίθεση οὔτε στο κεντρικὸ θέμα.

• Με βάση τὴν τυπικὴ δομὴ, θα πρέπει νὰ ἀκολουθεῖ ἀναφορικὴ πρόταση.

• 2: κατάρα τοῦ Οἰδίποδα στα παιδιὰ του.

• Αἰτία: α) παράθεση ἀντικειμένων που θυμίζαν στον Οἰδίποδα τὸν φόνο τοῦ πατέρα του καὶ β) ἦταν ἀπαγορευμένο ἀπὸ τὸν Οἰδίποδα αὐτὸ που ἔκανε ὁ Πολυνείκης (Ἀθηναῖος)

• Στὴν τραγωδία εἶναι διαφορετικὲς οἱ αἰτίες.

3 Σ Soph. O. C. 1375 (p. 54sq. de Marco; cf. eundem ap. *Reale Accad. Naz. dei Lincei* 6 (p. 111))

τούτο ἅπαξ ἅπαντες οἱ πρό ἡμῶν παραλελοίπασιν, ἔχει δὲ τὰ ἀπὸ τῆς ἱστορίας οὕτως· οἱ περὶ Ἑπεκλέα καὶ Πολυνεΐκην δι' ἔθους ἔχοντες τῷ πατρὶ Οἰδίποδι πέμπειν ἐξ ἑκάστου ἱερείου μοῖραν τὸν ὄμον, ἐπλαθόμενοι ποτε εἴτε κατὰ ραιετώνην εἴτε ἐξ ὄτουοῦν ἰεχίον αὐτῶι ἐπεμφαν· ὁ δὲ μικροψύχος (μὲν add. Nauck) καὶ τελέως ἀγεννῶς ὄμοσ' ὄν (Nauck: γούν) ἀράς ἔθετο (L: ἄρα τίθετο M, ἀνατίθετο R) κατ' αὐτῶν δόξαι καταλιγορῆσθαι ταῦτα ὁ τὴν κοκλικὴν Θηβαΐδα ποιήσας (L: ταῦτα ὁ ποιητῆς RM) ἱστορεῖ οὕτως· (LRM)

ἰεχίον ὡς ἐνόησε χαμαὶ βάλε εἰπέ τε μῦθον·
,ὄμοι ἐγώ, παῖδες μέγ' ὄνειδειον τόδ' ἐπέμφαν,
εὐκτο δὲ Δι βασιλῆι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
χερσίν ὑπ' ἀλλήλων καταβήμεναι "Αἶδος εἶσω.

τὰ δὲ παραπλήσια τῷ ἐποποιῶι καὶ Αἰσχύλος ἐν τοῖς Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας (785 sqq.). LR

cf. Zenob. Ath. 2.88 = vulg. 5.43 (l. 138 Leutsch-Schneidewin)

ἱστορεῖται δὲ ὅτι Ἑπεκλέης καὶ Πολυνεΐκης, δι' ἔθους ἔχοντες πέμπειν τῷ Οἰδίποδι ἑκάστου ἱερείου τὸν ὄμον, ἐπλαθόμενοι ἰεχίον (-ία codd.) ἐπεμφαν· ὁ δὲ νομίσας ὑβρίζεσθαι καταράσατο αὐτοῖς.

Eust. Od. 1684.9

ἄλλοι δὲ γε βρομάτων τινῶν χάριν τὸν Οἰδίποδον καταράσασθαι τοῖς τέκνοις ἱστοροῦσιν.

Fragmentum valde corruptum alios secutus tanavi

1 ἰεχίον οἱ. R 2 παῖδες μέγ' Schneidewin: παῖδες (παῖδε R) μὲν ὄνειδειον τόδ' Buttman: ὄνειδειόντες post ἐπέμφαν lacunam posuerunt complures Hermannium secuti; post hoc verbum signum diacriticum (:-) quo scholii finem indicare solet habet R, litteram ζ — (id est ζήτω) fortasse ob vocem ὄνειδειόντες' habet L teste de Marco 3 εὐκτο δὲ Δι Buttman: εὐκτο δὲ Δι (ex Δι) R, εὐκτο Δι L βασιλῆι Trichiniae: - ὡς codd. καταβήμεναι R (quod coniecerat Lascaris): καταβήναι L.

- Διαφορετική κατάρρα σε διαφορετική περίσταση.
- Αιτία: προσβολή από απρεπές μέρος σφαγίου.

4 Pausan. 9.18.6 (334 Kocha-Peterson)

πρὸς δὲ τῆς ἐπιγῆς τάφου ἔστιν Ἀφροδίτου· καὶ ὁ Ἀφροδίτου σῶμα ἀπέταται ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Ἀργείους Παρθενοπαιῶν τὸν Τυλάου, καθὼς οἱ Θηβαῖοι λέγουσιν, ἐπεὶ τὰ γε ἐν Θηβαίῳ ἔπη τὰ ἐκ τῆς Παρθενοπαιῶν τελευτῆς Περικλήμενον τὸν ἀναλόντα φησὶν εἶναι.

5 Σ D II. 5.126 unde ΣGen. papu rec. (2.63 Nicole. cf. 2.22 Eitsei)

Τυδεὺς ὁ Οἰνέου ἐν τῷ Θηβαίῳ πολέμῳ ὑπὸ Μελανίππου τοῦ Ἀστύνοιο ἐτρόθη Ἀμφιάροιο δὲ κτείνει τὸν Μελανίππον τὴν κεφαλὴν ἐκόμισε Τυδεῖ καὶ ἀνοίξας αὐτὴν ὁ Τυδεὺς τὸν ἐγκόμιστον ἐξέρπει ἀπὸ θυμοῦ. Ἀθηνᾶ δὲ κομίζουσα Τυδεῖ Ἀθηναίαν ἰδοῦσα τὸ μίσημα ἀπετρούφη αὐτόν. Τυδεὺς δὲ γνοὺς ἐδειήθη τῆς θεοῦ ἵνα κῆν τῷ παιδί αὐτοῦ παράσχη τὴν Ἀθηναίαν. ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς Κυκλαίοις.

• Λίστες ονομάτων των ηρώων που συμμετείχαν.

• Μη Ομηρικό:

1) κανιβαλισμός

2) άμεση προσφορά αθανασίας

3) Ο Τυδέας πολύ ευνοϊκά παρουσιασμένος στην Ιλιάδα.

6^A Pausan. 8.25.7 sq. (2.273 Rocha-Pereira)

τὴν δὲ Δήμητρα τεκεῖν φασιν (scil. τινες) ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος θυγατέρα ἦε τὸ ὄνομα ἐς ἀτελέστους λέγειν οὐ νομίζουσι, καὶ ἵππον τὸν Ἀρίωνα ἐπὶ τούτῳ δὲ παρὰ φασιν Ἀρκάδιον πρώτῳ Ἴππιον Ποσειδῶνα ὀνομασθῆναι. ἐπάγονται δὲ ἐξ Ἰλιάδος ἔπη καὶ ἐκ Θηβαϊδὸς μαρτυρία φασιν εἶναι τῷ λόγῳ, ἐν μὲν Ἰλιάδι ἐς αὐτὸν Ἀρίωνα λεποῖσθαι (// 23.346 sq.) ἐν δὲ τῇ Θηβαϊδί ὡς Ἄδραστος ἔφρουγεν ἐκ Θηβῶν

εἶματα λυγρὰ φέρων εὖν Ἀρίονι κυανοχαίτη.

αἰνίσσεσθαι οὖν ἐθέλουσι τὰ ἔπη Ποσειδῶνα Ἀρίονι εἶναι πατέρα.

φέρων (R¹Pa Vb: φερῶν β) suspectum: fort. φερῶν scribendum

6^B Σ Τ // 23.347 (5.424 sq. Erbse)

(ὅς ἐκ θεόφιν γένος ἦεν) Ὅμηρος μὲν ἀπλῶς ὅτι θειοτέραις ἦν φύσεως (scil. Ἀρίων), οἱ δὲ νεώτεροι Ποσειδῶνος καὶ Ἀρπυίας αὐτὸν γενεαλογοῦσιν, οἱ δὲ ἐν τῷ Κύκλῳ Ποσειδῶνος καὶ Ἐρινύος.

pergit Σ idem

καὶ Ποσειδῶν μὲν αὐτὸν Κοπρεῖ τῷ Ἀλιάρτῳ δίδωσιν. ὁ δὲ Κοπρεὺς Ἡρακλεῖ, (ὅς) καὶ Κύκνον ἀνεῖλεν ἐν Παγασαιῆ ἐπ' αὐτοῦ μαχόμενος. ἔπειτα αὐτὸν δίδωσιν Ἀδράστῳ.

6^C Σ ABD Gen. // 23.346 (cf. 5.424 Erbse, 2.205 Nicole; Janko, CQ 36 (1986) 51 sq.)

Ποσειδῶν ἐρασθεὶς Ἐρινύος, καὶ μεταβαλὼν τὴν αὐτοῦ μορφήν εἰς ἵππον, ἐμίγη κατὰ Βοιωτίαν παρὰ τῇ Τιφυούσῃ κρήνῃ. ἡ δὲ ἔγκυος γενομένη ἵππον ἐγέννησεν, ὃς διὰ τὸ κρατιεστέον Ἀρίων ἐκλήθη. Κοπρεὺς δὲ Ἀλιάρτου βασιλεύων [πόλεως Βοιωτίας] ἔλαβε δῶρον αὐτὸν παρὰ Ποσειδῶνος. οὗτος δὲ αὐτὸν Ἡρακλεῖ ἐχαρίσατο γενομένῳ πρὸς αὐτόν. τούτῳ δὲ ἀγωνισάμενος Ἡρακλεῖ πρὸς Κύκνον ἄρως υἱὸν καθ' ἵπποδρομίαν ἐνίκησεν ἐν τῷ τοῦ Πηγασαίου Ἀπόλλωνος ἱερῷ, [ὃ ἐστὶ πρὸς Τροίζῃνι]. εἶθ' ὑπερῶν αὐτῆς Ἡρακλεῖς Ἀδράστῳ τὸν πῶλον παρέσχεν· ὅψ' οὐ μόνος ὁ Ἄδραστος ἐκ τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου διεσώθη, τῶν ἄλλων ἀπολομένων. ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς Κύκλι-κοῖς.

πόλεως Βοιωτίας del. Janko p.52 n.75 ὁ ... Τροίζῃνι del. van der Valk, prob. Janko ib.: deest ap. ΣB sec. Dindorf (4.317)

• Ἄδραστος: ὁ μόνος που ξέφυγε, χρησιμοποιοῦντας τὸν Ἀρίωνα.

• Γενεαλογία Ἀρίωνα:
Ποσειδῶνας + Ερινύα ἢ
Ποσειδῶνας + Ἀρπυία

• Μεταμόρφωση
Ποσειδῶνα σε ἄλογο.

• Τυπικό μοτίβο στο ἔπος:
Ποσειδῶνας > Κοπρεὺς >
Ἡρακλῆς > Ἄδραστος.

• Ἡ μεταμόρφωση μη ομηρικό: Πβ. F9 της Τιτανομαχίας για τὸν Κρόνο, πατέρα του Χείρωνα.

π

7 Pind. Ol. 6.13 sqq.

ἑπτὰ δ' ἔπειτα πυρᾶν νεκρῶν τελευθέντων Ταλαίωνιδας |
εἶπεν ἐν Θήβαισι τοιοῦτόν τι ἔπος ποθέω στρατιᾶς ὄφθαλ-
μὸν ἐμᾶς | ἀμφοτέρων μάντιν τ' ἀγαθὸν καὶ δουρὶ μάσ-
νασθαι.

ad haec SA (1.160 Dr.): ποθέω ὁ Ἀσκληπιάδης (scil. ὁ Μυρλεανός)
φησὶ ταῦτα εἰληφέναι ἐκ τῆς κυκλικῆς Θηβαΐδος.

quid dixerit poeta noster incertum

9 Vita Homeri Herodotea 9 (p.197 Allen = p.7.8 sqq. Wilamowitz)

(Ὅμηρος ... ἀπικνέεται ἐς Νέον τεῖχος) καθημένος δὲ ἐν τῷ σκυ-
τείῳ παρεόντων καὶ ἄλλων τὴν τε ποίησιν αὐτοῖς ἐπεδείκνυτο, Ἀμ-
φιάρεώ τε τὴν ἐξελασίαν τὴν ἐς Θήβας καὶ τοὺς ὕμνους τοὺς ἐς θεοὺς
πεποιημένους αὐτῷ.

Suda s.v. Ὅμηρος (3.526 Adler = Homeri T 1)

ἀναφέρεται δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλα τινὰ ποιήματα Ἀμαζονιά ...
Ἀμφιαράου Ἐξέλασις.

Ἀμφ. Ἐξ. partem fuisse nostri carminis potius quam carmen diversum intellegunt
complures

• Θρήνος Αδράστου για τον
Αμφιάραο τόσο ως
προφήτη όσο και ως
πολεμιστή.

• Ο Πίνδαρος > Θηβαΐδα
ως πηγή.

• Η ιστορία που
παραλείπεται είναι
δημοφιλής σκηνή στην
αγγειογραφία αλλά και με
τον τίτλο *Αμφιαράου
Εξέλασις*.

• Αδραστος, Εριφύλη,
Αμφιάραος, Πολυνείκης,
Αλκμαίων.

π

8 Apollod. 1.8.4 (p. 26 Wagner)

Ἄλθαιάε δὲ ἀποθανούσης ἔγημεν Οἰνέεσσι Περιβοίαν τὴν Ἰππονόου.
ταύτην δὲ ὁ μὲν γράψαι τὴν Θηβαΐδα πολυμηθεΐσης Ἰλέννου λέγει λα-
βεῖν Οἰνέα γέρας (sequitur Hes. fr. 12 MW).

etiam inter Thebaidos fragmenta numerandum, ut credunt com-
plures

- Τυδεύς = ένας από τους ήρωες στον Θηβαϊκό πόλεμο.

- Ο πατέρας του Τυδέα, Οινέας, κέρδισε την μητέρα του, Περίβοια, ως σύζυγο, σαν λάφυρο μετά την μάχη στην πόλη Ἰλενο.

A decorative graphic on the left side of the page features a vertical line with a halftone pattern. To its right are several blue circles of varying sizes. The largest circle is at the top left, with smaller circles below and to its right. The text 'ΕΠΙΓΟΝΟΙ' is positioned to the right of these circles.

ΕΠΙΓΟΝΟΙ

28

- Απόδοση στον Όμηρο.

T

de Homero auctore

1) Herodot. 4.32 = F 2 *infra*

ἔστ. δὲ καὶ Ὀμήρου ἐν Ἐπιγόνουσι, εἰ δὴ τῷ ἔσθ. γε Ὀμηρος ταῦτα τὰ ἔπη ἐποίησε.

2) *Centamen Hom. et Hes.* 265-280s. Allen = 15 p.42sq Wilamowitz

ὁ δὲ Ὀμηρος ἀποτυχὼν τῆς νίκης περιερχόμενος ἔλασσε τὰ τεύχηματα, πρῶτον μὲν τὴν Θηβαίδα (Tabl. T 2) ... εἶτα Ἐπιγόνουσι (Βάρπες: ἐπειγομένοι) ἔπη ξ ἢς ἡ ἀρχή (F 1 *infra*) ... φασὶ γάρ τινες καὶ ταῦτα Ὀμήρου εἶναι.

cf. Tabularum Borgianarum (Nap. Mus. Naz. Inv. 2408) = I. G. XIV 1292 ii 12 (p.341 Kaibel) = Jahn-Michaelis K = Sadurska, *Les Tables Iliennes* 10 K (p.62) L 4 (Pl. XI) πρὸς Θηβαίδα. [Ὀμήρου ἔπων ... καὶ τὰ κατ' Ἐπιγόνουσι ἃ ποιήσκει ...] τὸν Μιλήσιον λέγουσιν ἔπων ὄντα φ' *supra*. Wilamowitz *exempli gratia*; cf. W. McLeod, *TAPA* 115 (1985) 158 et 162

F

1 *Certamen Hom. et Hes.* = T 2 supra cit.

Ἐπιγόνους ... ἧς ἡ ἀρχή
νῦν αὖθ' ὀπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα Μοῦσαι.

hunc versum parodiῑ Aristophanes (*Pax* 1270 sq.):

(παιδίον ἄ)· νῦν αὖθ' ὀπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα -
(Τρυγαῖος)· παῖσαι
ὀπλοτέρους αἰδῶν.

haec Antimacho Colophonio perperam trib. Σ ad loc. (*Schol. Ar. Π.2*
p. 178 Holwerda): ἀρχή τῶν Ἐπιγόνων Ἀντιμάχου.

- Αρχή τυπική, με επίκληση στη Μούσα (δεν αποτελεί ιδιοτυπία ο πληθυντικός αριθμός).

- Το επίρρημα πάλι υπονοεί ότι οι Μούσες έχουν εμπνεύσει τον ποιητή και στο παρελθόν.

- Και εδώ περιμένουμε μια αναφορική πρόταση να ακολουθεί.

- Τα σωζόμενα αποσπάσματα όχι άμεσα σχετιζόμενα με το θέμα.

2 Herodot. 4.32 = T 1 supra

ἀλλ' Ἡσιόδοι μὲν ἔστι περὶ Ὑπερβορείων εἰρημῖνα (fr. 209 Rz.: cf. fr. 150.21 MW), ἔστι δὲ καὶ Ὀμηροὶ ἐν Ἐπιγόνοις, εἰ δὴ τῶν ἔονται γὰρ Ὀμηροὶ ταῦτα τὰ ἔπεισ' ἔποίησ'.

1 Σ Ar. Rhod. 1.308^b (p.35 Wendel) = Delph. orac. 20 Parke-Worrell (2.9)

οἱ δὲ τὴν Θηβαΐδα (sic) γεγραφότα φαίειν ὅτι ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων ἀποροθίνιον ἀντιπύθη Μαντῶ ἢ Τειρεσίου θυγάτηρ εἰς Δελφοὺς περιηθείσα, καὶ κατὰ χρησμὸν Ἀπόλλωνος ἐξερχομένη περιέπειε Ῥακίῳ τῷ Λέριτος υἱῷ Μισσηναίῳ τὸ γένος, καὶ γηριαμένη αὐτῷι – τοῦτο γὰρ περιεἶχε τὸ λόγιον, γηριαμένη ὡς ἂν συναντήσῃ – ἔλθοῦσα εἰς Κολοφῶνα καὶ ἐκεῖ δυσθυμῆσαι ἐδάκρυσε διὰ τὴν τῆς πατρίδος πόρθησιν, διόπερ ὀνομάσθη Κλῆρος ἀπὸ τῶν βακχῶν.

Fragmentum spurium

Σ Soph. O.C. 378 (p.25 de Marco) κοῖλον Ἄργος πολλαχού τὸ Ἄργος κοῖλον φησι, καθάπερ καὶ ἐν Ἐπιγόνοις (Soph. Tr.G.F. 4 F 190 Radt) ,τὸ κοῖλον Ἄργος οὐ κατοικήσαντ' ἔτι' καὶ ἐν Θημέροις (Soph. Tr.G.F. 4 F 242 Radt) ,ἔκ μὲν Ἐριχθονίου ποτιμάετιον ἔχευε κοῦρον | Αὐτόλευκον, πόλεον κτεάνων εἰνὶν Ἄργεϊ κοῖλοι' Ὀμηρος (Od. 4.1).

titulos sic transponunt Kirchhoff: καθάπερ καὶ ἐν Θημέροις τὸ κοῖλον κτλ. . . . καὶ ἐν Ἐπιγόνοις ἔκ μὲν κτλ. qui duos hexametros ad carmen nostrum retulit; vid. contra Radt ad locc. (pp. 186 et 237), duos versus nostro epico aliter vindicant Pearson (Soph. Frag. 1.112) qui post Θημέροις verba excidisse quae versus Sophocleis continerent conit. et Powell (Coll. Alex. p. 247) qui lacunam propositam sic ex gr. suppl.: (... καὶ ὁ τοῖς Ἐπιγόνοις πύθησι) ἔκ μὲν ἄρα κτλ. sed de hexametri usu apud tragicos vid. Radt supra cit. p. 237.

• Στους Επιγόνους αναφορά στους Υπερβορείους, μια φυλή θρυλική που κατοικούσε στον βορά.

• Η ιστορία αποδίδεται στην Θηβαΐδα, όμως το απόσπασμα λέει πως η Μαντῶ στάλθηκε από τους Επιγόνους στο μαντείο των Δελφών.

ΚΥΠΡΙΑ

1 Aelian. *var. hist.* 9.15

λέγεται δὲ κάκεινο πρὸς τούτοις, ὅτι ἄρα ἀπορῶν (scil. Ὅμηρος) ἐδόθη τὴν θυγατέρα, ἔδωκεν αὐτῇ προΐκα ἔχειν τὰ ἔπη τὰ Κύπρια, καὶ ὁμολογεῖ τοῦτο Πινδαρός (fr. 265 Sn.).

8 Procl. *Chrestom.* infra cit. (p. 33)

οἱ μὲν ταῦτα (scil. τὰ Κύπρια) εἰς Σταεῖνον ἀναφέρουσι Κύπριον

cf. Suda s. v. Ὅμηρος (3.525 Adl.): γῆμας δ' ἐν Χίῳι Ἀρηκυφόνην τὴν Γνώτορος τοῦ Κυμαίου θυγατέρα ἔσχεν υἱεὶς δύο καὶ θυγατέρα ἦν ἔγημεν Σταεῖνος ὁ Κύπριος. Stasino nostrum carmen tribuunt etiam Σ Α II. 1.5 (F 1 infr.) et Tzetz. *Chil.* 2.711 seq. (F 13); cf. Athen. 15.682^D (F 4): ὁ μὲν τὰ Κύπρια ἔπη πεποιητῶς, Ἡγησίας ἢ Σταεῖνος εὐεὐνδὴν 334^B (F 7): ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἔπη, εἴτε Κύπριός τις ἔστιν ἢ Σταεῖνος κτλ. (vid. ad loc.); Stasino nostrum carmen tribuitur etiam ap. Cramer, *Anecd. Oxon.* 3.189.

- Ο Ὅμηρος ἔδωσε τα Κύπρια σαν προΐκα για την κόρη του στον γαμπρό του Στασίνο.

- Μάλλον ὕστερο ἀνέκδοτο που φέρνει κοντά τους δύο σύγχρονους ἀλλὰ διαφορετικῆς ηλικίας ποιητές.

- Απόδοση στον Ὅμηρο, τον Στασίνο και τον Ηγησία.

2 Suda s. v. Ὅμηρος (3.526 Adler)

ἀναφέρεται δ' εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλα τινὰ ποιήματα ... Κύκλος, ὕμνοι, Κύπρια.

3 Procl. *Chrestom.* (= Cypr. enarratio infra p. 33) ap. Phot. *Bibl.* 319^A (5.157 Henry)

λέγει δὲ καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰς πατρίδας τῶν πραγματευσαμένων τὸν ἐπικὸν Κύκλον (*T 1). λέγει δὲ καὶ περὶ τινῶν Κυπρίων ποιημάτων, καὶ ὡς οἱ μὲν ταῦτα εἰς Στασίνον ἀναφέρει Κύπριον, ... οἱ δὲ Ὅμηρον γράψαι (scil. λέγουσιν) δοῦναι δὲ ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς Στασίνοι.

4 Tzetz. *Chil.* 13.633 sq. Leone (praecedat T 7 infra)

ἄπερ (scil. τὰ Κύπρια) οἱ πλείους λέγουσιν Ὅμηρου πεφυκέναι, εἰς προῖκα δὲ εὐν χρήμασι δοθῆναι τῷ Στασίνω.

• Απόδοση στον Ὅμηρο.

• Κύπρια = προίκα στον Στασίνο.

- Όχι ο Όμηρος ο συνθέτης.

contra Homerum auctorem

5 Herodot. 2.117

οὐκ Ὅμηρου τὰ Κύπρια ἔπεά ἐστι ἀλλ' ἄλλου τινός (sequitur F 11 infra)

6 Σ Dion. Thr. Gr. Gr. 1.3 p.471, 35 Hilgard

πολλὰ γὰρ νοθευόμενά ἐστιν, ὡς ἡ Σοφοκλέους Ἀντιγόνη (λέγεται γὰρ εἶναι Ἰοφῶντος τοῦ Σοφοκλέους υἱοῦ (*Tr.G.F.* 4 T 160 Radt)), Ὅμηρου τὰ Κυπριακὰ καὶ ὁ Μαργίτης (West, *Iambi et Elegi Graeci* 2.70) κτλ.

de Stasino auctore

7 Tzetz. *Chil.* 13.630 sqq. Leone

Σερίφων καὶ Θεόλαος υἱοὶ δὲ τοῦ Ὀμήρου
θυγάτηρ Ἀρσιφόνη δέ, ἦν ἔγημε Στασίνοσ,
Στασίνοσ ὁ τὰ Κύπρια συγγράμματα ποιήσασ
(sequitur T 4 supr.)

9 Procl. *Chrestom.* supra cit. = Hegesinus *F.Gr.Hist.* 331 T 2

οἱ μὲν ταῦτα (scil. τὰ Κύπρια) εἰς Στασίνον ἀναφέρουσι ... οἱ δὲ
Ἑγησίνον τὸν Σαλαμίνιον αὐτοῖς ἐπιγράφουσιν.

Hegesinum eundem esse atque Hegesian (Athen. 682^D (F 4 infra cit.)) suspican-
tur complures

10 Σ Clem. Alexandr. *Protr.* 22.22 (1.305 Stählin)

Κύπρια ποιήματά εἰσι τὰ τοῦ Κύκλου (sequitur T 14 inf. = F 11)
... ὁ δὲ ποιητὴς αὐτῶν ἄδηλος· εἰς γὰρ ἐστὶ τῶν Κυκλικῶν (sequitur
*T 6). nostrum carmen ἀνωνύμως citant fontes omnes Athenaeo,
Tzetz, Σ A II. supra cit. excerptis.

11 Procl. *Chrestom.* supra cit.

διὰ τὴν αὐτοῦ (scil. Στασίνοῦ) πατρίδα τὸν πόνον ἐπικληθῆναι
(scil. λέγει), ἀλλ' οὐ τίθεται ὁ συγγραφεὺς ταύτη τῇ αἰτίαι· μηδὲ γὰρ
Κύπρια παροξυτόνως ἐπιγράφεσθαι τὰ ποιήματα.

• Συνθέτης ὁ
Στασίνοσ.

• Το ὄνομα
οφείλεται στην
καταγωγή του
Στασίνοῦ ἀπὸ τὴν
Κύπρο;
Πβ. Ναυπακτία καὶ
βλ. κριτικό
υπόμνημα

• Πβ. Κυπρία:
Δημοδάμασ ὁ
Ἀλλικαρνασσεύσ ἡ
Μιλήσιος.

F1: PROCLI CYPRIORUM ENARRATIO

- 11 Βιβλία.
- Σύσκεψη του Δία και της Θέτιδας για τον Τρωικό πόλεμο.
- Κρίση του Αλέξανδρου/Πάρη (Έρις).
- Επιθυμία του Πάρη για την Ελένη.
- Άφιξη του Πάρη στη Σπάρτη και προσφορά δώρων στην Ελένη κατά τη διάρκεια του συμποσίου.
- Αναχώρηση Μενέλαου για την Κρήτη κι εντολή φιλοξενίας στην Ελένη.
- Η Αφροδίτη οδηγεί την Ελένη στον Πάρη και αναχωρούν την νύχτα με το πλοίο.
- Η Ήρα στέλνει κακοκαιρία.
- Φτάνουν στην Τροία και παντρεύονται.
- Ο Δίας κάνει τον Κάστορα και τον Πολυδεύκη αθάνατους εναλλάξ ανά ημέρα.
- Ο Μενέλαος μαθαίνει τι συνέβη, αποφασίζει να γίνει εκστρατεία μαζί με τον αδελφό του και συμβουλευεται τον Νέστορα.
- Συγκέντρωση του στρατεύματος. Προσποίηση τρέλας από τον Οδυσσέα για να μη συμμετάσχει. Αποκάλυψη από τον Παλαμήδη.
- Τραυματισμός Τήλεφου από τον Αχιλλέα στη Μυσία.
- Γάμος Αχιλλέα με την Δηιδάμεια στη Σκύρο.

- Θεραπεία Τηλέφου από τον Αχιλλέα στο Άργος, μετά από μαντεία.
- Αυλίδα, οργή Αρτέμιδος με τον Αγαμέμνονα και εμπόδιο στο ταξίδι > μαντεία Κάλχαντα: θυσία Ιφιγένειας > αντικατάστασή της με ελάφι και μεταφορά της στους Ταύρους + αθανασία.
- Τραυματισμός Φιλοκτήτη, δυσσομία και εγκατάλειψή του στην Λήμνο.
- Απόβαση στην Τροία, θάνατος Πρωτεσίλαου από τους Τρώες, τους οποίους διώχνει ο Αχιλλέας.
- Αναίρεση νεκρών.
- Αίτημα να πάρουν πίσω την Ελένη, άρνηση Τρώων, τειχομαχία.
- Πολιορκία της Πόλης. Συνάντηση του Αχιλλέα με την Ελένη.
- Ο Αχιλλέας εμποδίζει τους Αχαιούς που τρέπονταν σε φυγή. Φόνοι από Αχιλλέα και Πάτροκλο.
- Ο Αχιλλέας παίρνει ως γέρας την Βρισηίδα, ενώ ο Αγαμέμνονας την Χρυσηίδα.
- Θάνατος του Παλαμήδη.
- Διός βουλή να ανακουφίσει τους Τρώες απομακρύνοντας τον Αχιλλέα από την συμμαχία των Ελλήνων
(87:καὶ Διὸς βουλή ὅπως ἐπικουφίσῃ τοὺς Τρῶας Ἀχιλλέα τῆς συμμαχίας τῆς Ἑλλήνων ἀποστήσας.).
- Κατάλογος συμμάχων των Τρώων.

1 Σ Α // 1.5

Διὸς δ' ἔτελείετο βουλή· Διὸς βουλήν οἱ μὲν τὴν εἵμαρμένην ἀπέδοσαν ... ἄλλοι δὲ ἀπὸ ἱστορίας τινὸς εἶπον εἰρηκέναι τὸν Ὅμηρον· φαὶ γὰρ τὴν Γῆν βαρουμένην ὑπὸ ἀνθρώπων πολυπληθίας, μηδεμιᾶς

ἀνθρώπων οὔσης εὐσεβείας, αἰτῆσαι τὸν Δία κουφισθῆναι τοῦ ἄχθους· τὸν δὲ Δία πρῶτον μὲν εὐθύς ποιῆσαι τὸν Θηβαϊκὸν πόλεμον, δι' οὗ πολλοὺς πάνυ ἀπώλεσεν. ὕστερον δὲ πάλιν τὸν Ἰλιακόν, συμβούλῳ τῷ Μώμῳ χρησάμενος, ἦν Διὸς βουλήν Ὅμηρός φησιν – ἐπειδὴ οἷός τε ἦν κερανοῖς ἢ κατακλυμοῖς πάντα διαφθείρειν, ὅπερ τοῦ Μώμου κωλύσαντος, ὑποθεμένου δὲ αὐτῷ γνώμας δύο, τὴν Θέτιδος θνητογαμίαν καὶ θυγατρὸς καλὴν γένναν, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων πόλεμος Ἑλληνί τε καὶ βαρβάρους ἐγένετο, ἀφ' οὗ συνέβη κουφισθῆναι τὴν Γῆν, πολλῶν ἀναιρεθέντων. ἢ δὲ ἱστορία παρὰ Στασίῳ τῷ Κύπριᾳ πεποικῶτι εἰπόντι οὕτως·

ἦν ὅτε μυρία φύλα κατὰ χθόνα †πλαζόμενα
() βαθυτέρου πλάτος αἴης.
Ζεὺς δὲ ἰδὼν ἐλέησε καὶ ἐν πυκιναῖς πραπίδεσσι
† σύνθετο κουφίαι παμβώτορα γαίης ἀνθρώπων †
5 ῥιπίσας πολέμου μεγάλῃν ἔριν Ἰλιακοῖο
ἄφρα κενώσειεν † θανάτου βάρος· οἱ δ' ἐνὶ Τροίῃ
ἦρωες κτείνοντο· Διὸς δ' ἔτελείετο βουλή.

καὶ τὰ μὲν παρὰ τοῖς νεωτέροις ἱστορούμενα περὶ τῆς τοῦ Διὸς βουλῆς ἔστι τάδε.

cf. Σ Eur. Or. 1641 (I.236 Schwartz) ἱστορεῖται ὅτι ἡ Γῆ βαρουμένη τῷ πληθῆσι τῶν ἀνθρώπων ἤξισκε τὸν Δία ἐλαφρῆσαι αὐτῆς τὸ βάρος· τὸν δὲ Δία εἰς χάριν αὐτῆς συγκροτῆσαι τὸν τε Θηβαϊκὸν πόλεμον καὶ τὸν Ἰλιακόν, ἵνα τῶν πολλῶν ἀναιρεθέντων κουφισθῆς γέννηται.
cf. etiam Chrysippi fr. 117 von Arnim (S. V. F. II. 338) ap. Plut. de moribus 32 (1049^B) (p. 39 Rohlfenz): τὸν Εὐριπίδην μάρτυρα καὶ τοῦ ἄλλου προσάγεται τοῦ λέγοντος ὡς ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος ὑπὸ τῶν θεῶν ἀναπλήσεως χάριν τοῦ πλήθους τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους γένοιτο.

et Chrysippi fr. 937 (S. V. F. II. 269) ap. Plut. ibid. 34 (1050^B) (p. 41 Rohlfenz): πανταχοῦ γὰρ ταῦτα θρυλεῖται ὑπ' αὐτῶν· καὶ τὸ Διὸς δ' ἔτελείετο βουλή· τὸν Ὅμηρον εἰρηκέναι φησὶν ὀρθῶς ἐπὶ τὴν εἵμαρμένην ἀναφέροντά καὶ τὴν τῶν ὄλων φύσιν, καθ' ἣν πάντα διολεῖται.

• Φαίνεται πως γράφτηκε συμπληρωματικά στην Ιλιάδα, παρόλο που πρέπει να υπήρχε ενότητα στα Κύπρια.

• Πολλές αντιφάσεις μεταξύ τους.

• Προφανώς το απόσπασμα θα ήταν κοντά στην αρχή του έπους.

• Μη ομηρικό:

α) τυπική παραμυθική αρχή

β) υπερπληθυσμός

γ) Η Διός βουλή, που υπάρχει και στο τέλος του Ιλιαδικού προοιμίου, εδώ αφορά τον Τρωϊκό πόλεμο, ενώ στην Ιλιάδα τον Αχιλλέα.

• Το σχόλιο δεν εξηγεί τον Θηβαϊκό πόλεμο.

2 Philodem., *de piet.* in *Hercul. voll. coll. alt.* VIII 105 7sqg. (vid. W. Luppe, *Mus. Helv.* 43 (1986) 61 sqq.)

ὁ τῆς Κύπρια γραφῆς | τῆς Ἡραϊ χαρ[ιζομένη]ν φεύγειν αὐτὴν |
τῶν γάμον Διός. τὸν | δ' | ὁμόσαι χολω[θέ]ν[τι]α, διότι θνητῶν |
(αὐτὴν) | εὐνοικίσει καὶ παῖρ' Ἡκιδῶν (fr. 210 MW) δὲ κεῖται | τῶ
παραπλήθειον

de supplementis consulendus Luppe

3 Σ ADB II. 16.140 (cf. 4.194 Erbse)

κατὰ γὰρ τὸν Πηλέως καὶ Θέτιδος γάμον οἱ θεοὶ συναχθέντες εἰς
τὸ Πήλιον ἐπ' εὐωχίαι ἐκόμιζον Πηλεῖ δῶρα, Χίρων δὲ μελίαν εὐ-
θαλῆ τεμῶν εἰς δόρυ παρέσχεν. φασι δὲ Ἀθηναῖν μὲν ξέσαι αὐτῶ,
Ἡρακτοῦ δὲ κατασκευάσαι. τούτῳ δὲ τῷ δόρατι καὶ Πηλεὺς ἐν ταῖς
μάχαις ἤριστευε καὶ μετὰ ταῦτα Ἀχιλλεύς. ἡ ἱστορία παρὰ τῷ τῷ
Κύπριε ποιήσαντι (πεποιηκότι D).

• Στην περίληψη του Πρόκλου η Θέτιδα συσκέπτεται με τον Δία για τον Τρωικό πόλεμο. Η ίδια η συμμετοχή της δείχνει την ορθότητα του σχεδίου. Και το γεγονός ότι έπειτα αναφέρεται ο γάμος της με τον Πηλέα δείχνει ότι το αποτέλεσμα της σκέψης του Δία ήταν ακριβώς αυτός ο γάμος.

• Στο σχόλιο τόσο η θνητογαμία της Θέτιδας όσο και η γέννηση της Ελένης πραγματοποιούνται μετά από συμβουλή του Μώμου στον Δία για την πρόκληση του Τρωικού πολέμου.

• Η Θέτιδα παντρεύεται θνητό, ικανοποιώντας έτσι την Ήρα.

• Τα σχετικά προσωπικά και κοινότυπα κίνητρα του Δία και της Ήρας κινούνται στην ίδια κατεύθυνση με το μεγαλύτερο και πιο κοσμικό σχέδιο του Δία.

• Δώρα γάμου. Πβ. Κρίση Πάρη στην περίληψη του Πρόκλου.

4 Athen. 15.682^{D-E} (3.509 sq. Kaibel)

ἀνθῶν δὲ στεφανωτικῶν μέμνηται ὁ μὲν τὰ Κύπρια ἔπη πεποιηκώς,
Ἥγησίας ἢ Σταΐνος· Δημοδάμας δ' (Hecker: γὰρ A) ὁ Ἄλικαρνασσεὺς
ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἄλικαρνασσοῦ (*F.Gr.Hist.* 428 F 1) Κυπρία
Ἄλικαρνασσεύως (Hecker: κύπρια Ἄλ. δ' A) αὐτὰ εἶναι φησι ποιήματα.
λέγει δ' οὖν ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὰ ἐν τῷ ἄ οὕτως:

εἶματα μὲν χροὶ ἔστο τά οἱ Χάριτες τε καὶ Ὀρραι
ποίησαν καὶ ἔβαψαν ἐν ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν
οἷα φοροῦς Ὀρραι, ἐν τε κρόκῳ ἐν θ' ὑακίνθῳ
ἐν τε ἰῶι θαλέθοντι ῥόδου τ' ἐνὶ ἄνθει καλῶι,
ἢ δέϊ νεκταρέωι, ἐν τ' ἀμβροσίαις καλύκεσιν
ἄνθει ναρκίεσσι καὶ λειριῖου † δ' οἷα Ἀφροδίτη †
ὥραις παντοίαις τεθυωμένα εἶματα ἔστο.

5 pergīt Athen.

οὗτος ὁ ποιητὴς καὶ τὴν τῶν στεφάνων χρῆσιν εἶδὼς φαίνεται δι' ὧν
λέγει:

ἢ δὲ σὺν ἀμφιπόλοισι φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη
(
πλεξάμεναι στεφάνους εὐώδεας, ἄνθεα γαίης,
ἂν κεφαλαῖσιν ἔθεντο θεαὶ λιπαροκρήδεμνοι,
Νύμφαι καὶ Χάριτες, ἅμα δὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ,
καλὸν ἀείδουσαι κατ' ὄρσοι πολυπιδάκου Ἰδῆς.

Iacunam post v. 1 posuit Kaibel (Iacunam post v. 2 iam posuit Meineke, *Athenaeum* ibi πλεξάμενη tradidisse ratus): obloquitur Braswell, *Glotta* 60 (1982) 221
2 γαίης: ποιῆς Hecker 3 ἐν κεφαλῆσιν Meineke

• Καλλωπισμός της Αφροδίτης.

• Περίεργη λίστα λουλουδιῶν και ἀκομψη επανάληψη της λέξης ἄνθος.

• Στην περίληψή του ο Πρόκλος λέει ότι ο Πάρης διάλεξε την Αφροδίτη, επειδή του υποσχέθηκε την Ελένη.

• Πβ. Καλλωπισμός Πανδώρας, Ἡρας στην εξαπάτηση Διός (Ιλ. 16.166 κ.εξ.), καλλωπισμός Αφροδίτης στον Ομηρικό Ὑμνο.

6 Clem. Alexandr. *Protrept.* 2.30.4 sq. (1.22 Stählin)

ἀνθρώπῳ τινὲ τούτῳ τῷ Διοσκούρῳ ἐπικήρῳ ἐγενέσθην, εἴ τῳ ἰκανὸς πιστώσασθαι Ὅμηρος τὸ λελεγμένον· (*Il.* 3.24 sq.) ... προσίτω δὲ καὶ ὁ τὰ Κυπριακὰ ποιήματα γράψας·

Κάτωρ μὲν θνητός, θανάτου δὲ οἱ αἴσα πέπρωται·
αὐτὰρ ὁ γ' ἀθάνατος Πολυδεύκης, ὄζος Ἄρης.

7 Athen. 8.334^{B-D} (2.235 Kaibel)

οὐ λανθάνει δέ με καὶ ὅτι κοινῶς πάντες οἱ ἰχθύες καμασῆνες ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους (31 B 72 et 74 DK) ἐλέχθησαν τοῦ φυσικοῦ οὕτως καὶ ὅτι ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἔπη, εἴτε Κύπριός τις ἐστίν ἢ Σταεῖνος ἢ ὅστις δὴ ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, τὴν Νέμεσιν ποιεῖ διωκομένην ὑπὸ Διὸς καὶ εἰς ἰχθὺν μεταμορφουμένην διὰ τούτων·

τοὺς δὲ μετὰ τριτάτην Ἑλένην τέκε, θαῦμα βροτοῖσι
(
τὴν ποτε καλλίκομος Νέμεσις φιλότητι μιγεῖσα
Ζηνὶ θεῶν βασιλῆι τέκεν κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης.

φευγε γὰρ οὐδ' ἔθελεν μιχθήμεναι ἐν φιλότητι
5 πατρὶ Διὶ Κρονίωνι· ἐτείρετο γὰρ φρένας αἰδοῖ
καὶ νεμέσει κατὰ γῆν δὲ καὶ ἀτρώγετον μέλαν ὕδασι
φευγεν, Ζεὺς δ' ἐδίωκε· λαβεῖν δ' ἐλιλαίετο θυμῷ.
ἄλλοτε μὲν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
ἰχθύι εἰδομένην, πόντον πολλὸν ἐξορόθουνεν,
10 ἄλλοτ' ἂν Ὠκεανὸν ποταμὸν καὶ πείρατα γαίης,
ἄλλοτ' ἂν ἠπειρον πολυβώλιακα γίγνετο δ' αἰεὶ
θηρὶ ὄς ἠπειρος αἰνὰ τρέφει, ὄφρα φύγοι νιν.

hinc pendet Eust. *Il.* 1321.38 sqq. (4.804 van der Valk): τὸ δὲ ζητεῖν ἐξ ὁποίου ὤσι οἱ Διοσκουροὶ ... μῦθος ἂν φιλοῖη, ὅς οὐδὲ τὴν Λήδιαν ἀφίηται εἶναι αὐτοῖς μητέρα λέγων διὰ τοῦ ποιήσαντος τὰ Κύπρια, ὅτι Διοσκουροὶ καὶ Ἑλένην ἢ Νέμεσις ἔτεκεν, ἢ διωκομένη, φησὶν, ὑπὸ τοῦ Διὸς μετεμορφούτο.

- Μοίρα Διόσκουρων.
- Κυνήγι Νέμεσης (ὡς μητέρα Ελένης) ἀπὸ τον Δία.
- Το κυνήγι της Νέμεσης με στόχο την ἀπόκτηση της Ελένης ταιριάζει στο σχόλιο για το σχέδιο του Δία, ὅμως η αναφορὰ στους Διόσκουρους δεν ἔχει καμία σχέση με αὐτό.
- Εὐλογία υπόθεση: τα 2 αποσπάσματα ἀπὸ την κρίση του Πάρη, ἴσως ἀπὸ κάποιον λόγο της Αφροδίτης προς τον Πάρη. Πβ. Περίληψη Πρόκλου: ρόλος Αφροδίτης και Διοσκουρων.
- Πβ. Παράδοση ὅτι ο Πηλέας ἔπρεπε να κυνηγήσει την Θέτιδα και να την κρατήσει παρά τις μεταμορφώσεις της πριν γίνει γυναίκα του.

§ Philodem, fr. incerti loci (P. Herc. sine numero in apographis Oxoniensibus asservata (*Photographs of the Oxford Facsimiles of Herculanean Papyri* (Londinii 1890) Vol. VI 1573): edidit W. Crönert, *Archiv für Papyrusforschung* 1 (1901) p. 109 n. 1. iterum A. Henrichs, *ZPE* 15 (1974) 301sq. et W. Luppe, *Philol.* 118 (1974) 196sq. (cf. *ibid.* 119 (1975) 143sq.) 2sq.

ἰσηκείν τ' ὁ τὰ Κύπρια | γράψας ὁμοιωθεῖν | τὰ χηνί καὶ αὐτῶν ||
 διώκειν καὶ μὲν | [...] ὠιδὸν τεκεῖν | [ἐξ] οὗ γενέσθαι τὴν | [Ἐλ]ένην ὡς
 δὲ | [Λή]δα ἐρασεθεῖ | [ἐ]γένετο κόκκυς. | [Εὐ]ρώπη δὲ ταυροειδέα.

hinc oriuntur Lycophr. 88sq. et Σ ad loc. (2.50 Scheer), Apollod. 3.127 = Tzetz. ad Lycophr. loc. cit. (2.48sq. Scheer), [Eratosth.] *Catast.* 25 (p. 142 Robert = *Mythogr. Graec.* 3 (1) p. 31 Olivieri), Σ *Od.* 11.28, cf. Hor. *A. P.* 147 et Brink ad loc. (*Horace on Poetry* 2.220).

2 suppl. Crönert τ' suspectum: del. Crönert, γ Luppe 3 init. suppl. Crönert 1-4 suppl. Luppe, prob. Henrichs (αὐτὴν Crönert) 4 καὶ Luppe: KN 5 διώκειν leg. Crönert μὲν γένετο Henrichs, μὲν [τα] Luppe: MIFON 7 suppl. et leg. Crönert: KEN 8 init. suppl. Crönert ὡς δὲ Luppe, ὡς δ' ἐν [μοι] Henrichs: Θ 9 sq. suppl. Crönert

- Δίας + Νέμεσις (χήνες)
> αυγό: Ελένη.

- Μεταμορφώσεις Δία.

- Πβ. Δίας + Λήδα >
αυγό: Ελένη και
Διόσκουροι (Ευριπίδης).

- Λήδα: βρήκε το αυγό κι
ανάθρεψε τα παιδιά
(Σαπφώ).

9 Pausan. 3.16.1 (1.239 Rocha-Pereira) de temporibus Laconicis:

πλησίον δὲ Ἰλαίρας καὶ Φοίβης ἐστὶν ἱερὸν· ὃ δὲ ποιήσας τὰ ἔτη τὰ
Κύπρια θυγατέρας αὐτὰς Ἀπόλλωνός φησιν εἶναι.

10 Σ (ΜΝΟΑ) Eur. *Andr.* 898 (2.305 sq. Schwartz)

Λυαίμαχος (*F.Gr.Hist.* 382 F 12) καὶ ἄλλοι τινὲς ἱστοροῦσιν γενέσθαι ἐξ Ἑλένης καὶ Νικόστρατον (- στρατέον Ν, - στρατίων Θ). ὁ δὲ τὰς Κυπριακὰς ἱστορίας (*F.Gr.Hist.* 75ε F 6) συντάξας (συγγράψας Α) Πλεισθένην (- εθένει ΝΟ) φησὶ μεθ' οὗ εἰς Κύπρον ἀφίχθαι καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς τεχθέντα Ἀλεξάνδρου Ἄγανον (Ἀγανόν Ν, unde Ἄγαυόν conit. Cobet, Ἄγλαόν Schwartz).

• Πβ. Περίληψη Πρόκλου: υποδοχή του Πάρη στο παλάτι στη Σπάρτη πρώτα από τους Διόσκουρους κι έπειτα από τον Μενέλαο.

• Πβ. Αρπαγή Φοίβης και Ιλάειρας από τους Διόσκουρους > ίσως καυγάς για αυτόν τον λόγο κι έτσι: ιδέα για αρπαγή Ελένης.

• Αρπαγή ζώων από Διόσκουρους > θάνατός τους.

• Όμηρος:
Ελένη + Μενέλαος:
Ερμιόνη

• Κύπρια:
Ελένη + Μενέλαος:
Πλεισθένης
Ελένη + Πάρης: Ἄγανος
(μη ομηρικό).

11 Herodot. 2.117

κατὰ ταῦτα δὲ τὰ ἔπεα καὶ τόδε τὸ χωρίον [*Il.* 6.289 sqq., *Od.* 4.227 sqq., *ibid.* 351 sq.] οὐχ ἤκιστα ἀλλὰ μάλιστα δηλοῖ [*T* 5 supra] ὅτι οὐκ Ὅμηρου τὰ Κύπρια ἔπεά ἐστι ἀλλ' ἄλλον τινός. ἐν μὲν γὰρ τοῖσι Κυπρίοισι εἴρηται ὡς τριταῖος ἐκ Σπάρτης Ἀλέξανδρος ἀπίκετο ἐς τὸ Ἴλιον ἄγων Ἑλένην, εὐαεὶ τε πνεύματι χρησάμενος καὶ θαλάσση λείη· ἐν δὲ Ἰλιάδι (6 supra cit.) λέγει ὡς ἐπλάζετο ἄγων αὐτήν. Eustath. *Il.* 643.1 sqq. (2.315 van der Valk): ὁ δὲ τὰ Κύπρια ποιήσας λέγει eadem. cf. Σ Clem. *Protr.* 22.22 (= *T* 10 supra): Κύπρια ποιήματα ... περιέχει ἀρπαγὴν Ἑλένης.

• Ταξίδι από Σπάρτη προς Τροία.

• Πρόκλος: Ἥρα: κακοκαιρία: Σιδώνα, Τροία.

• Ηρόδοτος: στα Κύπρια: 3 ημέρες για να φτάσει λόγω καλοκαιρίας.

• Πρόκλος: αλλαγή περιλήψεων για ταύτιση με *Ιλιάδα*;

• *Ιλιάδα*: πουθενά κακοκαιρία.

• Πρόκλος: επηρεασμένος στον τρόπο έκφρασης από την αντίφαση;

Ἐλένη ἀρπασθεῖσα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἀγνοοῦσα τὸ συμβεβηκὸς με-
ταξὺ τοῖς ἀδελφοῖς Διόσκουροις κακόν, ὑπολαμβάνει δι' αἰσχύνης
αὐτῆς μὴ πεπορευεῖσθαι τούτους εἰς Ἴλιον, ἐπειδὴ προτέρως ὑπὸ
Θησέως ἠρπάσθη, καθὼς προεῖρηται διὰ γὰρ τὴν τότε γενομένην ἀρ-
παγὴν Ἄφιδνα πόλις Ἀττικῆς πορθεῖται, καὶ τιμωρεῖται Κάστορ
ὑπὸ Ἀφιδνίου τοῦ τότε βασιλέως κατὰ τὸν δεξιὸν μηρόν, οἱ δὲ
Διόσκουροι Θησέως μὴ τυχόντες λαφυραγωγοῦσι τὰς Ἀθήνας (A:
Ἄφιδνας D).

ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς Πολεμνίοις ἢ τοῖς (A: ἦτοι D) Κυκλαίοις, καὶ
ἀπὸ μέρους παρὰ Ἀλκμάνι (fr. 21 P) τῷ λυρικῷ, (ἡ ἱστορία παρὰ
Κυκλαίοις cod. Leidensis Voss 64 Valckenaer, Τελαμωνίοις pro Πολ-
εμωνίοις cod. Vat. 915 (vid. Baumeister, *Philol.* 11 (1856) 168)).

ad nostrum carmen referunt complures, prob. Wentzel, *ΕΠΙΘΑΛΑ-
ΜΙΟΝ Wolfgang Passow und Helene Passow* 1 (Göttingen 1890) pp.
XXII sqq.

αἴψα δὲ Λυγκεῖς

Τηύγετον προσέβαινε ποσὶν ταχέεσσι πεποιθώς.
ἀκρότατον δ' ἀναβάς διεδέρκετο νῆσον ἄπασαν
Τανταλίδεω Πέλοπος, τάχα δ' εἶειδε κύδιμος ἦρωε
δεινοῖς ὀφθαλμοῖσιν ἔσω κοίτης δρυὸς ἄμφω
Κάστορά θ' ἱπλόδαμον καὶ ἀεθλοφόρον Πολυδεύκεα.
νύξε δ' ἄρ' ἄγχι εἰς τὰς μεγάλην δρῦν ...

14 Philodem. *de piet.* N 247 V^a 23 + 242 V^a 24 sqq. + 247^b 1 sqq. (vid.
A. Henrichs, *Ston. Lit.* 5 (1975) 10 sq.)

τοὺς 1^a [δὲ Διόσκουροις [καὶ τὸν Ἡρακλέα [καὶ] τετελευτη[κέν]ται
φησί. Κάστο[ρ] ἦρα δὲ ὑπὸ Εἶδα τοῦ [Ἀφιδ]νίου κατ[ι] (ι) [κονι]έθαι γέ-
γρα[φ]εν ὁ [τὰ Κύπρια] [ποίη]ς καὶ Φερραῖ[δ]ος ὁ Ἀθηναῖος
(*J.Gr.Hist.* 3 F 165) κτλ.

N 247 V^a 24-6 suppl. Schöber, 27-30 Bucheler; N 247 V^b 1 suppl. Dietze, 2-3
Nauck

• 12: Δεν εμφανίζονται οι Διόσκουροι να αντιδρούν στην αρπαγή της Ελένης, όπως συνέβη στην περίπτωση του Θησέα.

• 13: Πβ. Περίληψη Πρόκλου: ότι οι Διόσκουροι δέχτηκαν επίθεση από τον Λυγκέα και τον Ίδα.

• 13, 14: απόσπασμα σχετικό με την επίθεση.

15 Athen. 2.35^c (1.81 Kaibel)

οἶνόν τοι, Μενέλαε, θεοὶ ποίησαν ἄριστον
θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδῶνας.

ὁ τῶν Κυπρίων τοῦτό φησι ποιητής, ὅστις ἂν εἴη (ὁ – εἴη om. E, add. in margine C) ὁ Κύπριος ποιητής φησιν eadem ap. Sudam s. v. οἶνος (4.624 Adl.) ὁ ποιήσας τὰ Κυπριακά eadem ap. Eust. Od. 1623.44

16 Pausan. 10.26.4 (3.151 Rocha-Pereira)

τοῦ δὲ Ἀχιλλέως τῷ παιδί Ὅμηρος μὲν Νεοπτόλεμον ὄνομα ἐν ἀπάσει οἱ τίθεται τῇ ποιήσει· τὰ δὲ Κύπρια ἔφη φησὶν ὑπὸ Λυκομήδους μὲν Πύρρον, Νεοπτόλεμον δὲ ὄνομα ὑπὸ Φοῖνικος αὐτῷ τεθῆναι, ὅτι Ἀχιλλεὺς ἡλικίαι ἔτι νέος πολεμεῖν ἤρξατο.

cf. F 4 incerti loci intra cyclum infra

17 Σ Soph. *El.* 157 (p. 110 Papageorg.)

οἷα Χρυσόθεμις ζῶει καὶ Ἰφιάνασσα· ἢ Ὅμηρῳ (*Il.* 9.144 = 286) ἀκολουθεῖ (scil. Σοφοκλῆς) εἰρηκότι (ζῆν add. Laur. 2725) τὰς τρεῖς θυγατέρας τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἢ ὡς (ὁ) τὰ Κύπρια δ' (διαφόρους Elmsley) φησίν, Ἰφιγένειαν καὶ Ἰφιάνασσαν.

• Πρόκλος:
> Τρις> Μενέλαος>
> Αγαμέμνων> Νέστωρ:
exempla.

• Ίσως κι εδώ τέτοιου
είδους συμβουλή.

• 16: ὄνομα γιου του
Αχιλλέα.

• Λυκομήδης: Σκύρος
(Πβ. Περίληψη
Πρόκλου).

• 17: Λαοδίκη, Ιφιγένεια,
Ηλέκτρα, Ιφιάνασσα,
Χρυσόθεμις.

Παραδόσεις για κόρες
του Αγαμέμνονα.

18 Pausan. 4.2.7 (1.275 Rocha-Pereira)

Λυγκέως μὲν δὴ παῖδα οὐκ ἴμεν γενόμενον, Ἴδα δὲ Κλεοπάτραν θυγατέρα ἐκ Μαρπήσης, ἣ Μελεάγρῳ συνώκησεν. ὁ δὲ τὰ ἔπη ποιήσας τὰ Κύπρια Πρωτεσίλαου φησὶν, ὅς ὄτε κατὰ τὴν Τρωιάδα ἔσχον Ἕλληνες ἀποβῆναι πρῶτος ἐτόλμησε, Πρωτεσίλαου τούτου τὴν γυναῖκα Πολυδώραν μὲν τὸ ὄνομα, θυγατέρα δὲ Μελεάγρου φησὶν εἶναι τοῦ Οἰνέως. εἰ τοίνυν ἐστὶν ἀληθές, αἱ γυναῖκες αὗται τρεῖς οὖσαι τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ Μαρπήσης ἀρξάμεναι προαποθανοῦσι πᾶσαι τοῖς ἀνδράσιν ἑαυτὰς ἐπικατέσφαξαν.

19 Σ Lycophr. 570 (2.197 sq. Scheer)

Σταφύλου τοῦ υἱοῦ Διονύσου θυγάτηρ γίνεται Ῥοιώ. ταύτη ἐμίγη Ἀπόλλων. αἰσθόμενος δὲ ὁ Στάφυλος ἔβαλεν αὐτὴν εἰς λάρνακα καὶ ἀφῆκε κατὰ τὴν θάλασσαν. ἡ δὲ προεπελάσθη τῇ Εὐβοίᾳ καὶ ἐγέννησεν αὐτόθι περί τι ἄντρον παῖδα, ὃν Ἄνιον ἐκάλεσε διὰ τὸ ἀνιαθῆναι δι' αὐτόν. τοῦτον δὲ Ἀπόλλων ἠνεγκεν εἰς Δῆλον, ὅς γῆμας Δωρίπτην ἐγέννησε τὰς Οἰνοτρόπους (-οτρόφους fort. scribendum) Οἰνώ, Σπερμώ, Ἐλαΐδα· αἷς ὁ Διόνυσος ἐχαρίσατο ὅποτε βούλονται σπέρμα λαμβάνειν. Φερεκύδης δὲ (*F.Gr.Hist.* 3 F 140) φησὶν ὅτι Ἄνιος ἔπειθε (ἔπεισε codd. praeter S) τοὺς Ἕλληνας παραγενομένους πρὸς αὐτὸν αὐτοῦ μένειν τὰ θ' ἔτη· δεδόσθαι δὲ αὐτοῖς παρὰ τῶν θεῶν τῷ δεκάτῳ ἔτει πορθῆναι τὴν Ἴλιον. ὑπέσχετο δὲ αὐτοῖς ὑπὸ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ τραφῆσθαι.

ἔστι δὲ τοῦτο καὶ παρὰ τῷ τὰ Κύπρια πελοπηκότι.

• 18: Πβ. Πρόκλος: ἀφιξη στην Τροία και θάνατος Πρωτεσίλαου.

• Η γυναίκα του Πρωτεσίλαου=Πολυδώρα, εγγονή του Οινέα.

• 19: μοτίβα επιβράδυνσης ἀφιξης στην Τροία. Εδώ: Οινέας.

• Όπως και ο καυγᾶς του Αχιλλέα με τον Αγαμέμνονα στην περίληψη του Πρόκλου μετά τον τραυματισμό του Φιλοκτήτη, κατά τη διάρκεια δείπνου στην Τένεδο. Ο καυγᾶς οφειλόταν σε καθυστερημένη πρόσκληση του Αχιλλέα.

• Ο Πρόκλος ίσως βασίζεται στη χαμένη τραγωδία του Σοφοκλή *Σύνδειπνοι*.

20 Pausan. 10.31.1 sq. (3.162 Rocha-Pereira) de Polygnoti Necyia

εἰ δὲ ἀπίδοις πάλιν ἐς τὸ ἄνω τῆς γραφῆς, ἔστιν ἐφεξῆς τῷ Ἀκταίῳ Αἴας ὁ ἐκ Σαλαμῖνος καὶ Παλαμῆδης τε καὶ Θερείτης κύβοις χρώμενοι παιδιᾷ, τοῦ Παλαμῆδου τῷ εὐρήματι ... ἐς δὲ τὸ αὐτὸ ἐπίτηδες τοῦ Ὀδυσσεύος τοὺς ἐχθροὺς ἤγαγεν ὁ Πολύγνωτος ... Παλαμῆδην δὲ ἀποπνιγῆναι προελθόντα ἐπὶ ἰχθύων θήραν, Διομήδην δὲ τὸν ἀποκτείναντα εἶναι καὶ Ὀδυσσεῶν ἐπιλεξάμενος ἐν ἔπεσιν οἶδα τοῖς Κυπρίοις.

- Θάνατος Παλαμῆδη: πνίγηκε ἀπὸ τοῦ Διομήδη καὶ τοῦ Ὀδυσσεῶν, καθὼς ψάρευε.
- Βλ. σχέση Παλαμῆδη με τὸ τέχνασμα τοῦ Ὀδυσσεῶν καὶ τοῦ Τηλέμαχου.

DIE NEKYIA DES POLYGNOTOS VON THASOS IN DER LESCHE DER KNIDIER ZU DELPHI.
RECONSTRUCTIONSENTWURF GEZEICHNET VON HERMANN SCHENCK.

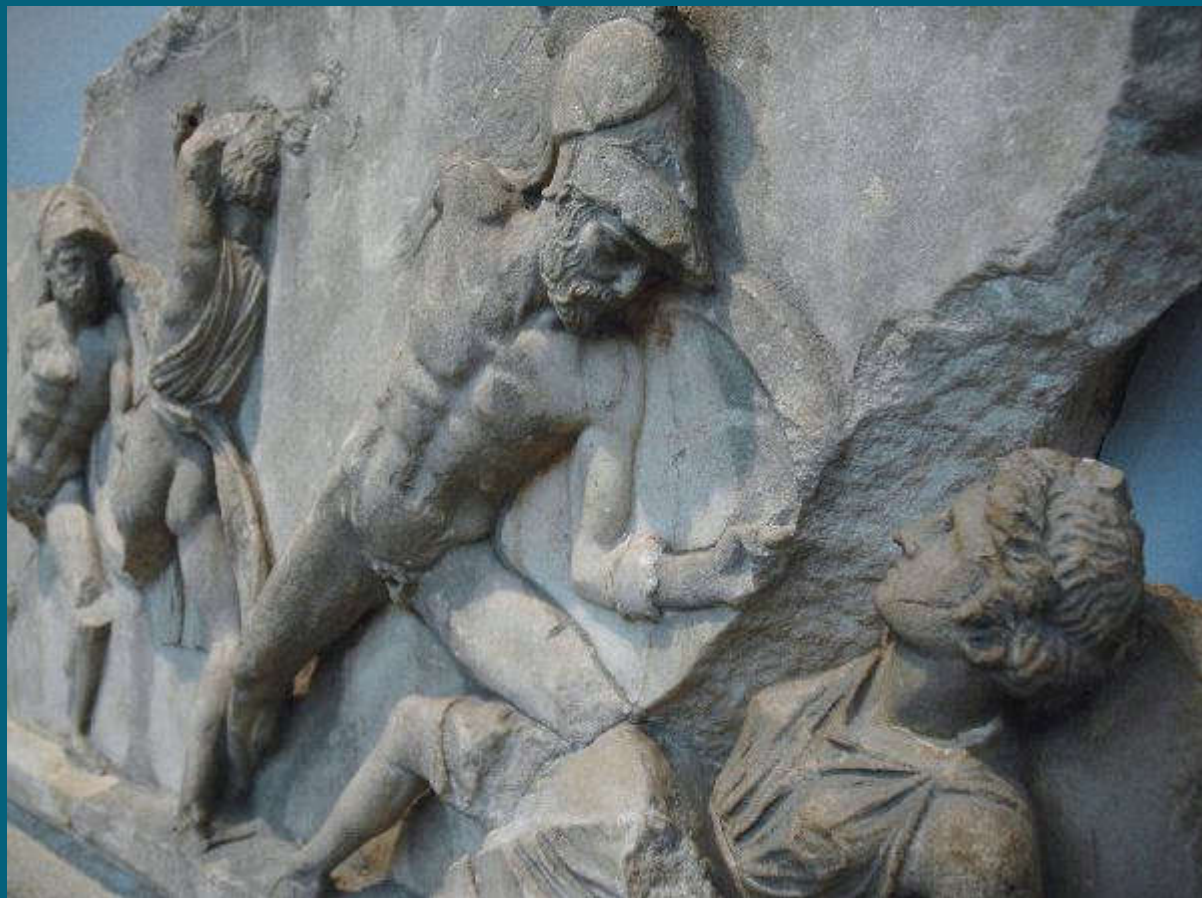
27 Σ ΜΑ Eur. *Hec.* 41 (1.17 Schwartz)

τύμβωι φίλον πρόσφαγμα ὑπὸ Νεοπτολέμου φαῖν αὐτὴν (scil. Πολυξένην) εφραγιασθῆναι Εὐριπίδης καὶ Ἴβυκος (fr. 307 P). ὁ δὲ τὰ Κυπριακὰ ποιήσας φηεῖν ὑπὸ Ὀδυσσεύω καὶ Διομήδουε ἐν τῇ τῆς πόλεωσ ἀλώσει τραυματιθεῖσαν ἀπολέσθαι, ταφῆναι δὲ ὑπὸ Νεοπτολέμου, ὡς Γλαῦκος (fort. ὁ Ῥηγῖνος: vid. E. Hiller, *Rh. Mus.* 41 (1886) 429 sq.) γράφει. ἄλλοι δὲ φασι συνθέμενον Πριάμωι τὸν Ἀχιλλέα περὶ τοῦ Πολυξένης γάμου ἀναιρεθῆναι ἐν τῷ τοῦ Θυμβραίου Ἀπόλλωνος ἄλσει.

• Κύπρια: ἡ Πολυξένη πέθανε ἀφού τὴν τραυμάτισε ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ὁ Διομήδης κατὰ τὴν ἀλωση τῆς Τροίας, ἐνῶ ὁ Νεοπτόλεμος τὴν ἔθαψε.

• Ενδιαφέρον ἀπόσπασμα, γιατί:
1. Στὴν Ἰλίου πέρσιν ὁ Νεοπτόλεμος τὴν θυσίασε στο φάντασμα τοῦ πατέρα τοῦ Ἀχιλλέα.
2. Δὲν ἔχουμε ἐνδείξεις ὅτι τὰ Κύπρια ἔφταναν ὡς τὴν ἀλωση τῆς Τροίας. Ἴσως πρόκειται γιὰ λεπτομέρεια προληπτικά ἢ παρενθετικά παρουσιασμένη.

56

ΑΙΘΙΟΠΙΣ

- Απόδοση στον Αρκτίνο από τη Μίλητο.

Τ

de Arctino auctore

1 Tabula Capitolina (316) = *I.G.* XIV.1284 p.332 Kaibel = Jahn-Michaelis A 151 = Sadurska, *Les Tables Iliques* 1 A (p.29) a 6sq. (Pl. I)

Αἰθιοπίε κατὰ Ἀρκτῖ-
νον τὸν Μιλήσιον.

2 Euseb. (Hieron.) *Chron. Ol.* 5.2 (anno 759) p.87^A 21 Helm (cf. eundem *Chron. (Armen.) Ol.* 4.4 (anno 761) p.181 Karst)

Arctinus qui Aethiopida composuit et Ilii persin agnoscitur.

cf. Procl. *Chrestom.* infra cit. (p.47) et Arctin. Miles. T 1

fort. de Homero auctore cogitat

Suda s. v. Ὅμηρος (= Homerus T 1 infra): ἀναφέρεται ... εἰς αὐτὸν ... Ἀμαζονία, Ἰλιάς Μικρά, Νόστοι.

PROCLI AETHIOPIDOS ENARRATIO

- 5 βιβλία, Αρκτίνος Μιλήσιος, γεγονότα πριν την Ιλιάδα.
- Άφιξη αμαζόνας Πενθεσίλειας με το μέρος των Τρώων.
- Ο Αχιλλέας τη σκοτώνει.
- Ο Αχιλλέας σκοτώνει επίσης τον Θερσίτη, επειδή ο τελευταίος τον χλεύασε πως ήταν ερωτευμένος με την Πενθεσίλεια.
- Κάθαρση του Αχιλλέα για τον φόνο του Θερσίτη στη Λέσβο, με θυσία στον Απόλλωνα, την Άρτεμη και τη Λητώ από τον Οδυσσέα.
- Άφιξη του Μέμνονα, γιου της Ηούς, στο πλευρό των Τρώων.
- Η Θέτιδα αποκαλύπτει με προφητεία τα σχετικά με το μέλλον του Μέμνονα.
- Ο Αντίλοχος (γιος του Νέστορα και φίλος του Αχιλλέα) σκοτώνεται από τον Μέμνονα και ο Αχιλλέας σκοτώνει τον Μέμνονα.
- Ο Δίας παραχωρεί στον Μέμνονα, μετά από παράκληση της Ηούς, αθανασία.
- Ο Αχιλλέας ορμά στους Τρώες στην πόλη και σκοτώνεται από τον Πάρη και τον Απόλλωνα.
- Ο Αϊάντας και ο Οδυσσέας σώζουν το νεκρό σώμα του Αχιλλέα και το μεταφέρουν στα καράβια τους.
- Ταφή του Αντιλόχου, θρήνος της Θέτιδας και των αδελφών της Μουσών για τον Αχιλλέα.
- Μεταφορά του σώματος του Αχιλλέα στο νησί Λευκή.
- Διοργάνωση νεκρικών αγώνων προς τιμήν του Αχιλλέα με έπαθλο τα όπλα του.
- Σύγκρουση του Αϊάντα και του Οδυσσέα για τα όπλα.

www.theoi.com

1 Σ Pind. *Isthm.* 4.58 (3.230 sq. Drachmann)

„ἴστε μὰν Αἴαντος ἀλκὰν, φοίνιον τὰν ὀψίαι ἐν νυκτὶ ταμῶν κτλ. ...“ τὸ δὲ ὀψίαι ἐν νυκτὶ τριχῶς νοεῖται· ἢ γὰρ τὴν ὀψίαν τῆς ἡμέρας· ὅτε γὰρ ὀψὲ τῆς ἡμέρας ἐστὶ, τότε ἀρχὴ τῆς νυκτός· οἷον ἀφ' ἐσπέρας· ἢ κατὰ τὸ ὀψὲ τῆς νυκτός, οἷον τὸ μεσονύκτιον, μετὰ τὴν ὀψίαν ὥραν τῆς νυκτός, ὥστε ὅλον ὅμοιον εἶναι τῶι ἐν νυκτὸς ἀμολγῶι, ὅτε ἀμέλγουσι πρὸς ἐσπέρας· ἢ τὸ πρὸς ἔω, ὅτε ἐστὶ τῆς νυκτός ὀψὲ πρὸ τοῦ ὄρθρου. τοῖς δὲ τὸν ὄρθρον ἀκούουσι καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἱστορίας συνάιδει· ὁ γὰρ τὴν Αἰθιοπίδα γράφων περὶ τὸν ὄρθρον φησὶ τὸν Αἴαντα ἑαυτὸν ἀνελεῖν.

• Το ἀπόσπασμα ἀσχολεῖται με τὴν ἀκριβὴ ὥρα κατὰ τὴν ὁποία ὁ Αἴαντας, ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὶς ἐλπίδες τοῦ να κερδίσει τὴν πανοπλία τοῦ Ἀχιλλεῖα, αυτοκτονεῖ.

• Πηγὴ τοῦ ἀποσπάσματος ἴσως ὁ Ἀλεξανδρινὸς Ἀρίσταρχος.

• Θράσσαι Αἰσχύλου: ὁ Αἴαντας δὲν μπορεῖ να αυτοκτονήσει, ἐπειδὴ εἶναι ἀτρωτος.

fragmentum spurium

Σ Τ II. 24.804 (5.642 Erbse)

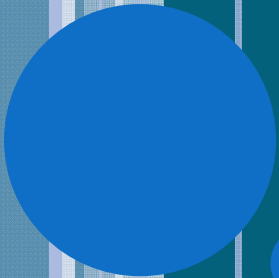
„ὥς οἱ γ' ἀμφίεπον τάφον Ἑκτορος ἵπποδάμοιο“· τινὲς γράφουσιν
ὥς οἱ γ' ἀμφίεπον τάφον Ἑκτορος ἦλθε δ' Ἀμαζῶν
Ἄρηος θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀνδροφόνοιο.

his versibus incepisse Aethiopidem credunt multi, nullis testimoniis adductis; vehementer obloquitur Wilamowitz (*Hom. Unt.* p. 373), recte ut opinor. similia invenies ap. P. Lit. Lond. 6 (inv. 1873: saec. i p. C.) in H. J. M. Milne, *Catalogue of the Literary Papyri in the British Museum* ((Londinii, 1927) p. 19) 42 sq. ὥς οἱ γ' - Ἀμαζῶν | Ὀτρῆρ[η](ς) (suppl. Croenert) θυγάτηρ εὐειδῆς Πενθεσίλ(ε)ια (suppl. Milne)

•ὄμετροι.

•Ἐχει θεωρηθεί και η αρχή της Αιθιοπίδας.

•Ἄλλη άποψη είναι ότι οι στίχοι προσπαθούν να συνδέσουν την Ιλιάδα με την Αιθιοπίδα.

1 *Vita Hom. Herodoi*. 1921qq, Allen — 15-16 p. 7.21 qq. Wilamowitz
 ἀπαικόμενος δὲ ἐκ Φωκαίην (καί. Ὀμηρος) τῶι αὐτῶι τρόπῳ ἐβίβλι-
 σεν. Ἐπει ἐνδοκινόμενος ἐν ταῖς λέξεσι κριτίζον. ἐν δὲ τῇ Φωκαίῃ
 τούτῳ τὸν χρόνῳ Θεστορίδης τις ἦν γράμματα διδάσκων τοῖς παι-
 δας, ἀνηρ οὐ κρηγυός· κατενόησε δὲ τοῦ Ὀμήρου τὴν ποιήσιν λό-
 γουσι τοιοῦτο αὐτῶι προσέειπε, φῶι ἔτοιμος εἶναι θεραπεύειν καὶ
 τρέφειν αὐτὸν ἀναλαβόν, εἰ ἐθέλοι ἢ τε πεποιημένα εἴη αὐτῶι τῶν
 ἐπίκων ἀναγράφασθαι καὶ ἄλλα ποιῶν· πρὸς δὲ τὸν ἀναφαιρῶναι αὐτῶι
 (16) τῶι δὲ Ὀμήρῳ ἀκνήσασθαι ἔδοξε κριτήρια εἶναι ταῦτα· ἐνδοκίμῳ γὰρ
 ἦν τῶν ἀναγκαίων καὶ θεραπεύειν. διατρίβων δὲ παρὰ τῶι Θεστορίδῃ
 ποιεῖ Τυάδα τὴν Ἰάκκω, ἣ ἐστιν ἀρχή [F 1 ἰσθρ. cit.] καὶ τὴν καλου-
 μένην Φωκαίδα (T) ἦν φασὶν αἱ Φωκαῖες Ὀμηρὸν παρ' αὐτοῖσι ποιῆ-
 σαι· ἔπει δὲ τὴν κ Φωκαίδα καὶ τὰλλα πάντα παρὰ τοῦ Ὀμήρου ὁ
 Θεστορίδης ἐγράσκετο, διεννοήθη δὲ τῆς Φωκαίης ἀπαλλάσσεσθαι τὴν
 ποιήσιν θέλων τοῦ Ὀμήρου ἐξιδιώσασθαι· καὶ οὕτω ὁμοίως ἐν ἐπιμε-
 λείῃ εἶχε τὸν Ὀμηρὸν, ὁ δὲ λέγει αὐτῶι τὰ ἔπει τὰδε (Hom. epigr. 8
 Merkelwald)

Θεστορίδῃ θνητοῖαν ἀνώγειαν ποίησιν περ
 οὐδὲν ἀφρακτότερον κέλεται νόου ἀνθρώπινα.

Ὁ μὲν δὲ Θεστορίδης ἐκ τῆς Φωκαίης ἀπελάγη ἐκ τῆς Χίου καὶ δι-
 δασκαλεῖον κατασκευάσασθαι καὶ τῶ ἔπει ἐπιδοκινόμενος ὡς ἑαυτοῦ
 ἔόντα ἔπαινεν τε πολλὸν εἶχε καὶ ὠφειλέτω· ὁ δὲ Ὀμηρος μάλα τὸν
 αὐτὸν τρόπον διατῆρε ἐν τῇ Φωκαίῃ ἀπὸ τῆς ποιήσεως τὴν βιωτὴν
 ἔχων.

vid. etiam Sudam s. v. Ὀμηρος (= Homeri T 1) ἀνορέματα δὲ εἰς
 αὐτὸν καὶ ἄλλα τινὰ ποιήματα ... Ταῦτε μικρά.

• Απόδοση στον Όμηρο
 (+ Φωκαίς).

• Θεστορίδης.

de Thestoride aliisque auctoribus

2 Σ Α Eur. *Troad.* 822 (2.365 Schwartz)

Λαομεδόντιε παῖ· τὸν Γανημήδην καθ' Ὅμηρον (*Il.* 5.265, 20.231) Τρωὸς ὄντα παῖδα Λαομέδοντος νῦν εἶπεν ἀκολουθήσας τῷ

τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκότι, ὃν οἱ μὲν Θεστορίδην Φωκιάα (Schwartz: Φωκία) φαίν, οἱ δὲ Κιναιίθωνα Λακεδαιμόνιον ὡς Ἑλλάνικος (Hermann: Μελάν·; ,fort. grammaticus' sec. Jacoby), οἱ δὲ Διόδωρον Ἐρυθραῖον (sequitur F 6 infra cit.).

Tzetz. exeg. in *Il.*

Ἰλιάς ἢ παροῦσα ποίησις ἐπιγέγραπται Ὅμηρου δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν μικρῶν Ἰλιάδων. καὶ γὰρ Λέσχης Πυρραῖος, Κιναιίθων τέ τις Λακεδαιμόνιος καὶ ὁ Ἐρυθραῖος Διόδωρος ... καὶ ἕτεροι Ἰλιάδας ἐγγεγραφήκεσαν.

de Lesche auctore

3 Tabula Capitolina (316) — *I. G.* XIV. 1284 p. 332 Kaibel — Jahn-Michaelis A 151 — Sadurska, *Les Tables Iliques* 1^A (p. 29) n 8 sqq. (Pl. I)

Ἰλιάς ἢ μικρὰ λε-
γομένη κατὰ
Λέσχην Πυρραῖον.

cf. Tabulam Iliacam 'Thierry' Sadurska 7 Pl. (p. 52) a (Pl. X)

Ἰλιάς μετὰ κατὰ Λέσχην Πυρραῖον]

cf. et Tzetz. exeg. in *Il.* supra cit. (T 2), F 12 infra cit.

4^A Euseb. (Hieron.) *Chron. Ol.* 30.1 (anno 660) p. 94^B, 25 Helm (cf. eundem (Armen.) *Chron. Ol.* 30.2 (anno 659) p. 185 Karst)

Alcmaeon clarus habetur et Lesches Lesbios qui parvam fecit Iliadem.

4^B Syncelli *Eclog. Chronogr.* 402 sine anno (p. 253 Mosshammer)

Λέσχης Λέσιος ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα ποιήσας ... ἱμαζεν.

similiter pocula HomERICA et Procli enarratio infra cit. (pp. 51 sqq.)

• Απόδοση στον Θεστορίδη Φωκιάα, τον Κιναιίθωνα Λακεδαίμονα, τον Διόδωρο Ερυθραίο, τον Λέσχη Πυρραίο.

PROCLI ILIADIS PARVAE ENARRATIO

- 4 βιβλία από τον Λέσχη τον Μυτιληναίο.
- Κρίση των όπλων: νίκη Οδυσσέα με τη βοήθεια της Αθηνάς, τρέλα Αίαντα και αυτοκτονία.
- Ο Οδυσσέας πιάνει τον Έλενο. Αυτός προφητεύει πώς θα γίνει η άλωση της Τροίας. Ο Διομήδης φέρνει στον Έλενο τον Φιλοκτήτη από την Λήμνο.
- Θεραπεία του Έλενου από τον Μαχάονα, μονομαχία με Αλέξανδρο/Πάρη και θάνατος του τελευταίου, με ακρωτηριασμό του πτώματος από τον Μενέλαο.
- Γάμος Δηίφοβου με την Ελένη.
- Ο Οδυσσέας δίνει τα όπλα του Αχιλλέα στον Νεοπτόλεμο. Ο Αχιλλέας εμφανίζεται ως φάντασμα.
- Αριστεία Ευρύπυλου (σύμμαχος Τρώων) και θανάτωσή του από τον Νεοπτόλεμο.
- Πολιορκία Τροίας, κατασκευή Δούρειου Ίππου από τον Επειό, με βοήθεια της Αθηνάς.
- Ο Οδυσσέας σαν κατάσκοπος στην Τροία, αναγνώριση και συνάντηση με την Ελένη, επιστροφή στα καράβια των Αχαιών.
- Μεταφορά του παλλαδίου από την Τροία μαζί με τον Διομήδη.
- Επάνδρωση Δούρειου ίππου με τους καλύτερους Αχαιούς, αναχώρηση των υπόλοιπων Ελλήνων για την Τένεδο.
- Οι Τρώες δέχονται μέσα στα τείχη τον Δούρειο Ίππο και οργανώνουν δείπνο με την ιδέα ότι νίκησαν τους Έλληνες.

F

1 Vit. Hom. Herodotea = T 1 supra cit.

Ἰλιάδα τὴν ἐλάσσω ἧς ἡ ἀρχή·

Ἰλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην εὐπωλον

ἧς περὶ πολλὰ πάθον Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος.

Ἰλιον - Δαρδανίην exhibet ostracon Olbiae repertum, saec. V a. C.
(ed. Vinogradov, *Vestnik Drevnej Istorii* 3 (109) (1969) 142 sqq.)

- Αρχή έπους.
- Φαίνεται σαν να αναφέρεται σε ολόκληρο τον Τρωικό πόλεμο (1^η λέξη = θέμα).
- Συνέχεια με αναφορική πρόταση: τυπικό.
- Α' πρόσωπο.

2^A ΣArist. *Eq.* 1056 (I. 2.233 sq. Jones-Wilson)

(I) ,καί κε γυνή φέροι· ἡ ἱστορία τοῦτον τὸν τρόπον ἔχει. ὅτι διεφέροντο περὶ τῶν ἀριστείων ὃ τε Αἴας καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, ὡς φησιν ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκώς· τὸν Νέστορα δὲ συμβουλευσαι τοῖς Ἑλλησι πέμψαι τινὰς ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τὰ τεῖχη τῶν Τρώων, ὡτακουστήσοντας περὶ τῆς ἀνδρείας τῶν προειρημένων ἡρώων. τοὺς δὲ πεμφθέντας ἀκοῦσαι παρθένων διαφερομένων πρὸς ἀλλήλας, ὧν τὴν μὲν λέγειν ὡς ὁ Αἴας πολὺ κρείττων ἐστὶ τοῦ Ὀδυσσεως, διερχομένην οὕτως·

Αἴας μὲν γὰρ ἄειρε καὶ ἔκφερε δηϊοτῆτος
ἦρω Πηλεΐδην οὐδ' ἤθελε δῖος Ὀδυσσεύς

τὴν δ' ἑτέραν ἀντειπεῖν Ἀθηναῖς προνοΐαι·

πῶς ἐπεφωνήσω; πῶς οὐ κατὰ κόσμον ἔειπες;

{ψεῦδος}

{καί κε γυνή φέροι ἄχθος ἐπεὶ κεν ἀνὴρ ἀναθείη·

ψεῦδος ut glossema ad οὐ κατὰ κόσμον adscriptum del. Hermann καί κε γυνή ...
μαχέσαιο ex Aristophanis *Eq.* 1056 sq. post ἔειπες suppl. idem („alioqui carmen
nullo modo ad Aristophanis locum spectat“) χέσαιο γὰρ εἰ μαχέσαιο pergīt
Aristophanes loc. cit., unde χέσαιο γὰρ εἰ μαχέσαιο tempt. von Blumenthal ut
hexametrum suppleret

(II) ἄλλως· τοῦτο ἐκ τοῦ Κύκλου ἀφείλκυσται. λέγεται δὲ ἀπὸ τῶν Τρωιάδων κρινουσῶν τὸν Αἴαντα καὶ τὸν Ὀδυσσεά. λέγεται δὲ ὅτι οὐ τὸ τοῦ Αἴαντος ἔργον ἀλλὰ τὸ τοῦ Ὀδυσσεως.

2^B ΣΗ *Od.* 11.547

,παῖδες Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη· (scil. de Achillis ar-
mis)· οἱ φονευθέντες ὑπὸ Ὀδυσσεως ὅτε Αἴας τὸ πτώμα Ἀχιλλέως
ἐβάσταζεν. ἀθετεῖ Ἀρίσταρχος. ἡ δὲ ἱστορία ἐκ τῶν Κυκλικῶν.

• κρίση των ὄπλων.

• Συμβουλή Νέστορα.

• Πβ. Συμβουλή Αθηνάς
στην περίληψη του
Πρόκλου.

3 Porphyrīi Paralipomena fr. 4 Schrader (*Hermes* 14 (1879) 235) ap. Eustath. 285.34 sqq. (1.439 van der Valk)

(ἵστορεῖ δὲ ὁ Πορφύριος ...) καὶ ὅτι ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα γράψας ἵστορεῖ μὴδὲ καυθῆναι εὐνήθως τὸν Αἴαντα, τεθῆναι δὲ οὕτως (αὐτως conī. Schrader) ἐν κορῶι διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως.

4^A ΣΤ // 19.326 (4.635 Erbse)

ὅς Σκύροι μοι ἐνὶ τρέφεται (φίλος υἱός)¹ τινὲς μὲν ἐκεῖ ἐκτεθῆναι αὐτὸν (scil. Ἀχιλλέα) ὑπὸ Θέτιδος. ὁ δὲ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα ἀναξευγνύοντα αὐτὸν ἀπὸ Τηλέφου προσορμιθῆναι ἐκεῖ

Πηλείδην δ' Ἀχιλλῆα φέρειν Σκύρόνδε θύελλα
ἔνθα γ' ἐς ἀργαλέον λιμέν' ἔκατο νυκτὸς ἐκείνης.

ἔστι δὲ νῆρος ἐν τῇ Εὐβοίαι λιμένας ἔχουσα Ἀχιλλεῖον καὶ Κρήσιον. Eustath. 1187.16 sqq. (4.339 van der Valk)

ὁ δὲ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα γράψας φησὶ τὸν Ἀχιλλῆα ἐκ Τηλέφου τοῦ Μυκῶ ἀναξευγνύοντα προσορμιθῆναι ἐκεῖ. γράφει γάρ οὕτως Πηλείδην - ἐκείνης.

4^B cf. Σ b // 19.326 (4.636 Erbse) = Cramer, *Anecd. Gr. Par.* 3.26

φρεῖν Ἀχιλλῆα ἀπὸ τῆς πρὸς Τηλέφον ἀναξευγνύοντα μάχης προσορμιθῆναι ἐκεῖ Πηλείδην - θύελλα. ἔστι δὲ κτλ.

1 φέρειν: φρε Eust. Σκύρόνδε: Σκύρονδε Σ E* Σκύρονδε 2 BCE² Σκύρον δὲ Eust. οὐρόνδε ΣΤ 2 ἔνθα γ': ἐνθ' ὁ γ' Eust. ἐς: αἰε ΣΤ ἐς ἀργαλέον suspectum habuerunt Peppmüller (qui ἄθ' ὁ γ' ἀπέσιος conī.); Weil (qui ἐς ἀργαλέον): def. Severinus ἔκατο Eust. V¹⁰⁰⁰: (V²): ἔκατο ΣΤ ἔκείνης: ἀμολγῶι Schneidewin

- 3: Τρέλα του Αἴαντα.
- Ταφή και ὄχι ηρωικὴ καύση του λόγω της οργῆς του βασιλιά.
- Πβ. Σοφοκλῆς
- Συνδυασμὸς παραδόσεων, ἡ ταφή λόγω του γεγονότος ὅτι αυτοκτόνησε.
- 4: πὼς βρέθηκε στη Σύρο ὁ Αχιλλέας.

5 ΣΤ // 16.142 (4.195 Erbse)

ἀλλά μιν οἷος ἐπίστατο πῆλαι' ... οἱ δὲ πλάττονται λέγοντες ὡς
Πηλεὺς μὲν παρὰ Χείρωνος ἔμαθε τὴν χρῆσιν αὐτῆς, Ἀχιλλεὺς δὲ
παρὰ Πηλέως, ὃ δὲ οὐδένα ἐδίδαξεν. καὶ ὁ τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος ποι-
ητῆς

ἄμφι δὲ πόρκη
χρόσος ἀετράπτει καὶ ἐπ' αὐτοῖσι δίκροος αἰχμή

SPind. *Nem.* 6.55 (3.112 Drachmann)

(Ἔγχεος ζακότοιο) οὐκ ἐκ παραδρομῆς δὲ ζάκοτον εἶπε τὸ δόρυ
τοῦ Ἀχιλλέως, ... ἀλλ' ὅτι ἰδιαίτερον παρὰ (B: περὶ D) τὰ ἄλλα κα-
τεσκεύαστο. δίκρουν γάρ, ὡςτε δύο ἀκμάς (αἰχμάς Hermann) ἔχειν
(B: ἔχει D) καὶ μᾶι βολῆι (ὄσπε del. Brunck, Bauck) διὰ τὰ τραύ-
ματα ἀπεργάζεσθαι καὶ Λίεχλος ἐν Νηρείῃ (*T.G.F.* 3 F 148
(Radt)) ... καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἀχιλλέως ἔρασταίς (*T.G.F.* 4 F 152
(Radt): cf. fr. mel. adesp. 1015 P) ... μετάγουσι δὲ τὴν ἱστορίαν ἀπὸ
τῆς Λέσχου μικρᾶς Ἰλιάδος λέγοντος (Beck: -ντες codd.) οὕτως ἄμφι
δέ κτλ.

1 πόρκης Σ//: πόρκος vel πόρκος SPind. 2 ἀετράπτει: fort. ἀετραπτεν
(West) ἐπ' αὐτοῖσι SPind.: ἐπ' αὐτῶν Σ // δίκροος αἰχμή conit. Heyne: δίκρος
αἰχμῆς Σ //, δίκροος vel δίκρως δίη Σ Pind., unde δίκροος ἀρδικ conit. Scaliger

- Περιγραφή του δόρατος που έδωσε ο Χείρων στον Πηλέα κι έπειτα χρησιμοποίησε στα όπλα του ο Αχιλλέας.

6 ΣΑ Eur. *Troad.* 822 (2.365 Schwartz)

Λαομεδόντιε παῖ· τὸν Γανυμήδην καθ' Ὅμηρον (*Il.* 5.265; 20.231) Τρωῶδες ὄντα παῖδα Λαομέδοντος νῦν εἶπεν ἀκολουθήσαι τῷ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκότι, ὃν οἱ μὲν Θεετορίδην Φωκαίεα (Schwartz: Φωκέα) φασίν, οἱ δὲ Κιναιίθωνα Λακεδαιμόνιον ὡς Ἐλάνικος (Heermann: Μελάνικος; *fort. grammaticus*' sec. Jacoby) οἱ δὲ Διόδωρον Ἐρυθραῖον. φησὶ δὲ οὕτως·

ἄμπελον ἦν Κρονίδης ἔπορεν οὐ παιδὸς ἄποινα
χρυσείῳι φύλλοισιν ἄγαυοῖσι κομόεσαν
βότρυϊ θ' οὖδε Ἥφαιστος ἐπακρήσας Διὶ πατρὶ
δῶχ', ὃ δὲ Λαομέδοντι λόρεν Γανυμήδεος ἀντί.

Σ Eur. *Or.* 1391 (1.222 sq. Schwartz)

Γανυμήδεος ἵπποῦνα· ... τινὲς δὲ οὐχ' ἵππου, ἀλλὰ χρυσὴν ἄμπελὸν φασὶ δεδόσθαι ὑπὲρ Γανυμήδους, καθάπερ ἐν Κύκλῳ λέγεται ἄμπελον - ἀντί.

1 οὐ codd. omnes: οἱ Nitzsch ἄποινα: ἄπεινα Σ Or. T 2 χρυσεῖην φύλλοισιν Σ Or. ἀγαινοῖσι (ἀγαννοῖσι Σ Or. M) valde suspectum: ἀγαννοῖσι Barnes, ἀγαννοῖσι

- Δωροδοκία της μητέρας του Ευρύπυλου από τον Πρίαμο για να τον στείλει στην Τροία ως σύμμαχο.

7 Pausan. 3.26.9 (1.270 Rocha-Pereira)

Μαχάονα δὲ ὑπὸ Εὐρύπυλου τοῦ Τηλέφου τελευτῆσαι φησὶν ὁ τὰ ἔπη ποιήσας τὴν μικρὰν Ἰλιάδα.

8 Σ Lycophr. 780 (2.246 Scheer)

ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα γράψας φησὶ τρωθῆναι τὸν Ὀδυσσεῦ ὑπὸ Θόαντος ὅτε εἰς Τροίαν ἀνήρχοντο.

9 Hesych. s. v. Διομήδειος ἀνάγκη (1.460 Latte)

παροιμία· Κλέαρχος (fr. 68 Wehrli (3².29)) μὲν φησὶ Διομήδους θυγατέρας γενέσθαι πάνυ μοχθηράς, αἷς ἀναγκάζειν πλησιάζειν τινὰς καὶ εὐθὺς αὐτοὺς φονεύειν. ὁ δὲ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα φησὶν ἐπὶ τῆς τοῦ Παλλαδίου κλοπῆς γενέσθαι.

cf. Pausan. δ 14 Erbse (*Untersuch. z. d. Attizistischen Lexica ADAW Berlin phil.-hist. Kl.* (1950) p. 172) et Erbse ad loc.

•4: Ποικίλη παράδοση για Μαχάονα: ἐδῶ σκοτώνεται ἀπὸ τὸν Εὐρύπυλο.

•8: τραυματισμὸς Ὀδυσσεῦ ἀπὸ τὸν Θόαντα.

•9: κλοπὴ Παλλαδίου. Πβ. Παράδοση: Διομήδειος ἀνάγκη.

- Εφαρμογή σχεδίου.

10 Apollod. *ep.* 5.14 (p.208 Wagner)

ἕτερον δὲ ἐπινοεῖ δουρείου ἵππου κατασκευὴν (scil. Ὀδυσσεύς) καὶ ὑποτίθεται Ἐπειῶι ὃς ἦν ἀρχιτέκτων. οὗτος ἀπὸ τῆς (E: ἐπὶ τῶν) ἴδης ξύλα τεμῶν ἵππον κατασκευάζει κοῖλον, ἔνδοθεν εἰς τὰς πλευρὰς ἀνεωιγμένον. εἰς τοῦτο Ὀδυσσεὺς εἰσελθεῖν πείθει πενήκοντα τοὺς ἀρίστους, ὡς δὲ ὁ τὴν μικρὰν γράψαι Ἰλιάδα φησὶ ιγ (Severgyus: ιγ Apollod. *ep.*).

11^A ΣΜΒ Eur. *Hec.* 910 (1.71 sq. Schwartz)

Καλλιθένης ἐν β' τῶν Ἑλληνικῶν (*F.Gr.Hist.* 124 F 10^A) οὕτως γράφει, ἐάλω μὲν ἡ Τροία Θαρρηλιῶνος μηνός, ὡς μὲν τινες τῶν ἱστορικῶν, ἰβ' (Schwartz: ν' Μ, ἦ Β) ἰσταμένου, ὡς δὲ ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα ἦ (Β: ὀγδόην Μ) φθίνοντος. διορίζει γὰρ αὐτὸς τὴν ἄλωσιν φάσκων συμβῆναι τότε τὴν κατάληψιν, ἡνίκα

νῦξ μὲν ἔην μέσση, λαμπρὰ δ' ἐπέτελλε σελήνη.

μεκονύκτιος δὲ μόνον τῆι ὀγδοῆι φθίνοντος ἀνατέλλει, ἐν ἄλλῃ (Schwartz: ἀνατέλειεν ἄλλη Μ, ἀνατέλλει ἄλλα Β) δ' οὔ.

11^B Clem. *Alexandr. Strom.* 1:104 I (1.67 Sahlén) – Euseb. *Prep. Evang.* 10.12.2 (1.603 sq. Migne)

κατὰ τὴν αὐτὴν ἀποδοκίμασιν ἔτος τῆς Ἀγαμέμνονος βασιλείας ἴδιον ἔλλα. ἀπρόφθιτος τοῦ Θηλέου βιβαλλούστος Ἀθηναί τῶν πρώτων ἔπει Θαρρηλιῶνος μηνός δευτέρου ἐπέβηται, ὅτε φησι Διονύσιος ὁ Ἀργεῖος (*F.Gr.Hist.* 308 F 1) Δαρινός ὁ Ἀργεῖος (*F.Gr.Hist.* 306) ἐσπί Valckenauer) Ἄγιος ((Valckenauer Ἄγιος Clem., Ἄγιε Ευσεβ.) *F.Gr.Hist.* 305 F 2) δὲ καὶ Δερκόλος (*F.Gr.Hist.* 1b) ἐν τῆι τρίτῃ μηνὸς Πανήμῳ ὀγδοῆι φθίνοντος Ἰλλάνου (*F.Gr.Hist.* 4 F 152^A/323^A F 21^A) δὲ (Jacoby: γὰρ Clem., ἐπ. Euseb., del. Tappert) δωδεκάτη Θαρρηλιῶνος μηνός καὶ τινος τῶν τῶν Ἀττικῶν συγγραφεύων (*F.Gr.Hist.* 372 I 3) ὀγδοῆι φθίνοντος, βασιλεύοντος τῶ τελευτοῦτος ἔτος Μοναρθῶος, πληθυσίωτ' ἐσέληνε, νῦξ μὲν ἔην, φησὶν ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιητῆς ἀεσάτα, λαμπρὰ δ' ἐπέτελλε σελάνη. ἔπειτα δὲ Σκίροφάριδνος τῆι αὐτῆι ἡμέρῃ.

11^C Tzetze in Lycophr. 144 (2.134 Scheer)

ὁ Σίνων ὅς ἦν αὐτῶι συντεθεῖσθον, φρικτὸν ὑποδείξειαι αὐτῆ Ἑλληνεῖν ὅς ὁ Ἀέχρη φησὶν ἡνίκα, νῦξ μὲν κτλ.

cf. Tzetze *Posthomer.* 270, 271

μέσση: μέση Σ Eur. ΜΒ, μέσση Clemens, Euseb. ἐπέτελλε: ἐπέτελλε Σ Eur. Μ, σελήνη: σελάνη Clemens, Euseb. In quare li. vetustis dialecto Dorica scriptum reprobatur, quoniam ἄλλῳ κατὰ τὴν ἐπιπέσειν

• Ὠρα και ημέρα της ἄλωσης.

12 Pausan. 10.25.5 (3.148 Rocha-Pereira)

πλησίον δὲ τοῦ Ἑλένου Μέγης ἐστί· τέτρωται δὲ τὸν βραχίονα ὁ Μέγης, καθὰ δὴ καὶ Λέσχεως (sic codd. R^m Pa Vb: Λέσχη β) ὁ Αἰχυλίνου (Dindorf: Αἰχυλήνου β) Πυρραῖος ἐν Ἰλίου περὶδι (sic) ἐποίησε· τρωθῆναι δὲ ὑπὸ τὴν μάχην τοῦτον, ἦν ἐν τῇ νυκτὶ ἐμαχέσαντο οἱ Τρῶες, ὑπὸ Ἀδμήτου φησὶ τοῦ Αὐγείου. γέγραπται δὲ καὶ Λυκομήδης παρὰ τὸν Μέγητα ὁ Κρέοντος, ἔχων τραῦμα ἐπὶ τῷ καρπῷ· Λέσχεως οὕτω φησὶν αὐτὸν ὑπὸ Ἀγήνορος τρωθῆναι. δῆλα οὖν ὡς ἄλλως γε οὐκ ἂν ὁ Πολύγνωτος ἔγραψεν οὕτω τὰ ἔλκη εἶναι, εἰ μὴ ἐπελέξατο τὴν ποίησιν τοῦ Λέσχεως (RPa Va Vb: Λεσχέως β).

13 Pausan. 10.26.7 (3.152 Rocha-Pereira)

Ὅμηρος μὲν γε ἐδήλωσεν ἐν Ἰλιάδι Μενελάου καὶ Ὀδυσσεύος ξενίαν παρὰ Ἀντήνορι, καὶ ὡς Ἐλικάονι ἢ Λαοδίῃ συνοικοῖται τῷ Ἀντήνορος (II. 3.205 sqq.; *ibid.* 123 sq.). Λέσχεως δὲ τετρωμένον τὸν Ἐλικάονα ἐν τῇ νυκτομαχίᾳ γνωρισθῆναί τε ὑπὸ Ὀδυσσεύος καὶ ἐξαχθῆναι ζῶντα ἐκ τῆς μάχης φησὶν.

•12: Τραυματισμός του Μέγη από τον Ἀδμητο, του Λυκομήδη από τον Αγήνορα.

•13: τραυματισμός του Ελικάονα.

•Από τον πίνακα του Πολύγνωτου.

14 Pausan. 10.26.4 (3.151 Rocha-Pereira)

Νεοπτόλεμος ἀπεικονίως ἔστιν Ἐλασσον, ὅστις δὴ ὁ Ἐλασσος. οὗτος μὲν δὴ ὀλίγον ἐμπνέοντι ἔτι εἴχασται Ἀστύνοον δέ, οὗ δὴ ἐποίησατο καὶ Λέσχεως μνήμεν, πεπρωκότα ἐς γόνυ ὁ Νεοπτόλεμος ξίφει παίει.

15 Pausan. 10.27.1sq. (3.153 Rocha-Pereira)

νεκροὶ δέ, ὁ μὲν γυμνὸς Πῆλις ὄνομα ἐπὶ τὸν νῶτόν ἐστιν ἐρρημμένος, ὑπὸ δὲ τὸν Πῆλιν Ἥιονεύς τε κεῖται καὶ Ἄδμητος ἐνδεδυνότες ἔτι τοῦδε θώρακας καὶ αὐτῶν Λέσχεως Ἥιονέα ὑπὸ Νεοπτολέμου, τὸν δὲ ὑπὸ Φιλοκτήτου φτεῖν ἀποθανεῖν τὸν Ἄδμητον.

16 pergit Pausanias

ἀφίκετο μὲν δὴ ἐπὶ τὸν Κασσάνδρα ὁ Κόροιβος γάμον, ἀπέθανε δέ, ὡς μὲν ὁ πλείων λόγος, ὑπὸ Νεοπτολέμου, Λέσχεως δὲ ὑπὸ Διομήδους ἐποίησεν.

•Θάνατος Πριάμου και των τελευταίων γιων του.

17 pergit Pausanias

Πριάμον δὲ (οὐκ) ἀποθανεῖν ἔφη Λέσχεως ἐπὶ τῇ ἐσχάραι τοῦ Ἑρκείου, ἀλλὰ ἀποσπασθέντα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ πάρεργον τῷ Νεοπτόλεμῳ πρὸς ταῖς τῆς οἰκίας γενέσθαι θύραις.

18 pergit idem

[praecedit Stesichori fr. 198 P]

Ἄξιονα δὲ παῖδα εἶναι Πριάμου Λέσχεως καὶ ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑπὸ Εὐρυπύλου τοῦ Εὐαίμονός φησι. τοῦ Ἀγήνορος δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητὴν Νεοπτόλεμος αὐτόχειρ ἐστὶ.

Τζετζ. in Lycorhr. 1268 (2.360 Scheer)

Αλέγχευ δ' ὁ τὴν μικρὰν Τριάδα πεποιηὸς Ἀνδρομάχην καὶ Αἰνείαν
αἰχμηλάτους φησὶ δοθῆναι τοῖς Ἀχιλλέως υἱοῖς Νεοπτόλεμοι καὶ
Ἀπαχθῆναι εὐν αὐτοῖσι εἰς Φαιακίαν τὴν Ἀχιλλέως πατρίδα φησὶ δὲ
οὕτως:

αὐτὰρ Ἀχιλλέως μεγαθύμου παῖδιμας υἷδε
Ἐκτορέην ἀλοχὸν κάταγείν) κοῦλας ἐπὶ νῆας.
παῖδα δ' ἄλκον ἐκ κάλπου ἑυπλοκάμοιο τιθήνης
ἴσχευ ποδῶς τεταγῶν ἀπὸ πύργου, τὸν δὲ πικρόντα
• ἔλαφε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταῖή.

- (α) ἐκ δ' ἔλειτ' Ἀνδρομάχην, φέζανον παρῆκοιτιν
Ἐκτορας, ἦν τέ σὶ αὐτοῖσι ἀριετήε Παναγοιῶν
δόσαν ἔχειν ἐπίηρον ἀμειβόμενοι γέρας ἀνδρῶ
αὐτόν τ' Ἀγχίκοο κλυτὸν γόνον ἱπποδάμοιο
- (α) Αἰνείαν ἐν νηυσὶν ἔβηκατο ποντοπόροισιν
ἐκ πάντων Δαναῶν ἀγχιμεν γέρας ἔζοχον ἔλλεν.

cf. Τζετζ. in Lycorhr. 1232 = F dub. 1 infra.
νε. 6-11 supra citatos Simias tribuit Σ Eur. *Andr.* 14 (2.250sq.
Schwartz): δορὸς γέρας Σιμίας ἐν τῇ Γοργῶνι (fr. 3 (crurium) Frän-
kel = fr. 6 Powell) Ἀνδρομάχην φησὶ καὶ Αἰνείαν γέρας δοθῆναι Νε-
οπτόλεμοι λέγων οὕτως: ἐκ δ' ἔλ. - ἔλλεν.

* κλυτὸν τ' h * ἔλ. ... ἀνδρῶ (8) om. Tz. cod. γ' ἐκ δ' Eur Σ Eur. Tz. cod. h
γ' ἐκ δ' ἔλ. Tz. cod. πη. ἰόζαν Σ Eur. παρῆκοιτιν: παρῆκοιτην Σ Eur. cod.
M. 7 σὶ αὐτοῖσι: σὶ αὐτοῖσι σὶ Tz. cod. 1, σὶ αὐτοῖ Σ Eur. cod. MO, σὶ αὐτοῖ σὶ om.
Wilamowitz Παναγοιῶν ... ἔλλεν (11) om. Σ Eur. cod. O * ἀνδρῶ sup.
Schwartz * αὐτόν τ' Tz.: αὐτόν τ' Σ Eur. cod. M ἱπποδ.: ἱπποδ. Σ Eur. cod.
M 10 Αἰνείαν: Αἰνείαν Tz., Σ Eur. cod. M ἔβηκατο cod. Schwartz

cf. ad Ilup. F 3 infra

21 Pausan. 10.25.9 (3.149 Kocha-Ferreira)

γενναῖα δὲ αἱ Τριάδες αἰχμηλάτους τε ἦσαν καὶ ἀνδρομένους ἐσ-
καὶ γέγραπται μὲν Ἀνδρομάχη καὶ ὁ ποτε οἱ προσέτιρον ἐλάμενος
τοῦ μαστοῦ· ταῦτα Αλέγχευ φησὶν (sic RVaVb: φησὶντι β) ἀπὸ τοῦ
πύργου εὐμῆρσαι λέγει τὴν τελευτήν, οὐ μὲν ὑπὸ δόγματός γε
Ἑλλήνων, ἀλλ' ἴδιαι Νεοπτόλεμον αὐτόχειρα ἐβλήσαι γενέσθαι.

cf. Eustath. II. 1373.45 (4.979 van der Valk)
οἱ δὲ μεθ' Ὀμήρου ἱστοροῦσι φάμεναι τὸν Ἀστυάνακτα κατὰ τοῦ
τέλους φησὶναι βῆε τὰ εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ τὸ πατήρ, ἢ καὶ ἡ
γενὴ ἐπιτίθειται.

• Αἰχμαλώτιση
Ανδρομάχης
καὶ ρίψη
Αστυάνακτα
ἀπὸ τα τείχη.

- Αΐθρα, μητέρα του Θησέα: συνοδός της Ελένης.

23 Pausan. 10.25.8 (3.149 Rocha-Pereira)

Λέσχεως δὲ ἐς τὴν Αἴθραν ἐποίησεν, ἥνικα ἤλικετο Ἴλιον, ὑπεξελθούσαν ἐς τὸ στρατόπεδον αὐτὴν ἀφικέσθαι τὸ Ἑλλήνων καὶ ὑπὸ τῶν παίδων γνωρισθῆναι τῶν Θησέως, καὶ ὡς παρ' Ἀγαμέμνονος αἰτήσαι Δημοφῶν αὐτὴν ὃ δὲ ἐκείνῳ μὲν ἐθέλειν χαρίζεσθαι, ποιήσειν δὲ οὐ πρότερον ἔφη πρὶν Ἑλένην πείσαι ἀποστείλαντι δὲ αὐτῷ κήρυκα ἔδωκε Ἑλένη τὴν χάριν.

cf. Πίυρ. F 4 quod nostro carmini tribuit Robert

• Απόπειρα
Μενέλαου να
εκδικηθεί την
Ελένη, αλλά
θέαση του
γυμνού
στήθους.

19 ΣLR Arist. *Lysistr.* 155 (p. 9 Stein)

ὁ γῶν Μενέλαος τὰς Ἑλένας τὰ μάλᾳ παιλυμνᾶς παρανιδῶν ἐξ-
έβαλ' οἰῶ τὸ ξίφος· ἡ ἱστορία παρ' Ἰβύκῳι (fr. 296 P)· τὰ δὲ αὐτὰ καὶ
Λέσχης ὁ Πυρραῖος (Λέσχος Πυραῖος L) ἐν τῇ μικρᾷ Ἰλιάδι (sic L: τὰ
δὲ - Ἰλιάδι om. R). καὶ Εὐριπίδης (*Andr.* 629 sqq.).

ΙΛΙΟΥ ΠΕΡΣΙΣ

82

PROCLI ILIUPERSIDOS ENARRATIO

- 2 βιβλία του Αρκτίνου του Μιλήσιου.
- Οι Τρώες σκέφτονται τι να κάνουν με τον Δούρειο ίππο. Τελικά επικρατεί η άποψη ότι πρόκειται για ιερό δώρο της Αθηνάς και πανηγυρίζουν για την νίκη τους.
- Θάνατος του Λαοκόωντα κι ενός από τα 2 παιδιά του από φίδια.
- Αναχώρηση του Αινεία και των συντρόφων του για την Ίδη.
- Ο Σίνων ανάβει τους πυρσούς σαν σήμα στους Αχαιούς, έχοντας πρώτα μεταμφιεστεί.
- Έρχονται όσοι ήταν στην Τένεδο και βγαίνουν όσοι ήταν στον Δούρειο ίππο. Επιτίθενται στους Τρώες.
- Ο Νεοπτόλεμος σκοτώνει τον Πρίαμο.
- Ο Μενέλαος σκοτώνει τον Δηίφοβο και παίρνει την Ελένη στα πλοία.
- Ο Αίας ο Λοκρός παίρνει από την Κασσάνδρα το ξόανο της Αθηνάς, οι Έλληνες οργίζονται μαζί του για αυτό, αυτός όμως καταφεύγει σε βωμό της Αθηνάς και σώζεται.
- Οι Έλληνες αποπλέουν, η Αθηνά όμως τους στέλνει καταστροφή στο πέλαγος.
- Ο Οδυσσέας έχει σκοτώσει τον Αστυάνακτα και ο Νεοπτόλεμος παίρνει την Ανδρομάχη ως λάφυρο. Μοίρασμα λαφύρων.
- Ο Δημοφών και ο Ακάμας παίρνουν μαζί τους την Αίθρα.
- Καύση της πόλης. Σκοτώνουν την Πολυξένη πάνω στον τάφο του Αχιλλέα.

1 ΣTh II. 11.515 (3.222sq. Erbse) = *Asclepius, A Collection and Interpretation of the Testimonies* 1 (E.J. et L. Edelstein) T 141

„Ιούε τ' ἐκτάμνειν (ἐπὶ τ' ἥπια φάρμακα πάσειν)“ ... ἔναισι δέ φασιν ἕκ οὐδὲ ἐπὶ πάντα τοῦδε ἰατροῦδε ὁ ἔπαινος οὐτός ἐστι κοινός, ἀλλ' ἐπὶ τὸν Μαχάωνα, ὃν μόνον χειρουργεῖν τινα λέγουσι (T: ἀλλὰ τὸν Μαχάωνα μόνον χειρουργεῖν θέλουσι b) τὸν γὰρ Ποδαλείριον διαίτασθαι νόσους (T: διαίτασθαι φασὶ τὰς νόσους b, fort. rectius' sec. Erbse), καὶ περὶ ἡριον τοῦτου (T: ὅτι b) Ἄγαμέμνων τριωθέντος Μενελάου οὐκ ἄμφο ἐπὶ τὴν θεραπείαν (T: οὐ Ποδαλείριον b) καλεῖ, ἀλλὰ τὸν Μαχάωνα (cf. II. 4.193sq.), [b T]

τοῦτο ἔοικε καὶ Ἀρχαῖνος ἐν Πίλου πορθῆσι (sic) νομίζειν, ἐν οἷς φησι

αὐτός γάρ ἐσιν ἔδρακε πατήρ † Ἐνοσίγαιος παεῖν †
ἀμφοτέροισι, ἕτερον δ' ἑτέρου κούδιον ἔθηρα
τῶι μὲν κούφοτάρας χεῖρας πόρην, ἐκ τε βέλεμνα
σαρκὸς ἔλκιν τμηξαί τε καὶ ἔλακε πάντ' ἀκέσασθαι,
τῶι δ' ἄρ' ἀκριβέα πάντα ἐνὶ στήθεσιν ἔθιρκεν
ἀσκοπῶ τε γνῶναι καὶ ἀναλθεῖα ἰσασθαι
θε ῥα καὶ Αἴαντος πρότεκ μάθε χροσμένονιο
θηματὰ τ' ἀετράπτοντα βαρυνόμενόν τε νόημα. [T]

11m. Eustath. II. 859.42sq. (3.244 van der Valk) = T 142 Edelstein

περὶ ἡριον δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς θεραπείαν τοῦ Μενελάου βληθέντος καλεῖται τὸν Μαχάωνα οὐ μὴν τὸν Ποδαλείριον μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὰ ἱστοροῦμενα ἐπὶ τῷ ἐπὶ τῆ Τρῆουσῃ πορθῆσι ἐν οἷς φέρεται περὶ Ποδαλείριου καὶ Μαχάωνος, ἕκ ἄμφο μὲν Ποικιλόδηος ἔσαν, ἕτερον δ' ἑτέρου κούδιον ἔθηρκεν ὁ Ποικιλόδης θελαδῆ, τῶι μὲν - νόημα.

1 Ἐνοσίγαιος παεῖν T, κούτος Ἐνοσίγαιος Μαγνη - 2 κούδιον' κούδιον T, κούδιον' Eust. - 3 πάντα ἐνὶ στήθεσιν πάντ' ἐν T, Eust., πάντ' ἐνὶ Weiskei - στήθεσιν Eust., στήθεσιν T - 4 τε γνῶναι καὶ Eust., τε γνῶναι καὶ α' T - ἀναλθεῖα ἰσασθαι ἀσάθη' ἰσασθαι Eust., ἰσασθαι Kinkel - 5 θηματὰ τ' ἀετρά - θηματ' ἀετρά Eust.

• Μαχάοντας,
Ποδαλείριον.

• Διάγνωση της τρέλας
του Αἴαντα και θεραπεία
του Μενέλαου.

- Δούρειος ἵππος:
κίνηση
ουράς/γονάτων και
ματιών.

2 (i) Scholia varia in Verg. *Aen.* 2.15 (cf. Timpanaro, *Stud. Urb.* 31 (1957) 156 sqq. – *Contributi di filologia e di storia della lingua latina* pp. 429 sqq.)

(a) Schol. Monacens. lat. 18059 [saec. XI] (I p. LXXXIV n. 1 Thilo-Hagen)

Arctinus (Timpanaro: aractinus cod.) dicit fuisse (scil. equum Troianum) in longitudine pedes C. et in latitudine pedes I (Timpanaro: b) cuius caudam et genua mobilia fuisse tradidit.

(b) Schol. Turonens. Bernens. lat. 165 [saec. IX] (J. J. Savage, *HSCP* 36 (1925) 142)

quidam dicunt habuisse eum (scil. equum Troianum) in longitudine C. pedes, in latitudine L. cuius oculos et genua mobilia tradunt, quod Vergilius et Homerus probant.

(ii) Serv. Daniel. in Verg. *Aen.* 2.150 (2.362 ed. Harv.)

hunc tamen equum quidam longum centum viginti (pedes add. Burman, prob. Timpanaro), latum triginta fuisse tradunt, cuius cauda, genua, oculi moverentur (Timpanaro: moventur).

3 Σ Eur. *Andr.* 10 (2.249 Schwartz)

Λιανίαιε ... φησι ... contra quem Xanthus Lyd. *F. Gr. Hist.* 765 F 21:

Στηρίχορον μὲν γὰρ ἱστορεῖν (fr. 202 P) ὅτι τεθνήκοι (scil. ὁ Ἄστυ-
νάξ, καὶ τὸν τὴν Πέρσιδα ἀντιταχότα κυκλικὸν ποιητὴν ὅτι καὶ ἀπὸ
τοῦ τείχους ῥιφθεῖη, ὡς ἠκολουθηκέναι Εὐρυπίδην.

fragmentum hoc et quod sequitur Iliadi Parvae tribuit Robert: cf. II. Parv. F 20
supra

4 Σ Eur. *Troad.* 31 (2.349 Schwartz)

„Ἀθηναίων τ: Θησεΐδαι πρόμοι“ ἔνιοι ταῦτά φασι πρός χάριν
εἰρησθαι μῆδ' ἐν' (Cobet: μῆ A) γὰρ εἰληφέναι (ἐκ δελ. Cobet) τοὺς
περὶ Ἀκάμαντα καὶ Δημοσθῶντα ἐκ τῶν λαφύρων ἀλλὰ μόνην τὴν
Αἴθραν, δι' ἣν καὶ ἀφίκοντο εἰς Ἴλιον. Μενεσθέως ἡγουμένου. Λυσι-
μαχος (*F. Gr. Hist.* 382 F 14) δὲ τὸν τὴν Πέρσιδα (Cobet: περσιίδα A)
πεποιθότα φησὶ γράφειν οὕτως:

Θησεΐδαι δ' ἔπορον ὄσρα κρείων Ἀγαμέμνων
ἠδὲ Μενεσθῆϊ μεγαλήτορι ποιμένι λαῶν.

cf. Demosth. *Epitaph.* 60.29

ἐμέμνηντ' Ἀκαμαντίδαι τῶν ἐπῶν ἐν οἷς Ὅμηρος ἔνεκα τῆς μητρὸς
φησιν Αἴθρας Ἀκάμανι' εἰς Τροίαν στείλαι
Acamantidas Arctinum pro Homero habuisse in re tali' conii. Allen

• 3: ρίψη Αστυάνακτα
ἀπὸ τοῦ τείχους.

• 4: ο Ακάμας και ο
Δημοφών ἀπὸ τὴν
Τροία πήραν τὴν γαγια
τοὺς Αἴθρα, ἡ οποιία
βρέθηκε στην Τροία
μαζί με τὴν Ελένη,
αφού οἱ Διόσκουροι τὴν
πήραν ἀπὸ τὴν Αθήνα,
ὅταν πήραν και τὴν
Ελένη ἀπὸ τὸν Θησεά.

Dion. Hal. ant. rom. 1.68.21qq.

πολλά δὲ καὶ ἄλλα ἐν ἱεροῖς ἀρχαίοις εἰδωλὰ τῶν θεῶν τούτων ἐθεαζόμεθα, καὶ ἐν ἄκραι νεανίσκοι δύο στρατιωτικὰ εὐχήματα ἔχοντες φαίνονται, ὁρᾶν μὲν δὴ ταῦτα ἔξεστιν, ἀσκήσειν δὲ καὶ γράφειν ὑπὲρ αὐτῶν ἢ Καλλίστρατός τε ὁ περὶ Σαμοθράκῃς συνταξόμενος ἱστορίῃ (F.Gt.Hist. 433 F 10) καὶ Σάτωρος ὁ τοῦ ἀρχαίου μύθου εὐναγαγῶν (F.Gt.Hist. 20 F 1) καὶ ἄλλοι εὐχνοί, παλαιότατος δὲ ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, ποιητὴς Ἀρχίνος, λέγουσι γὰρ ὧδε·

Χρῆσθαι τὴν Πάλλαντος θυγατέρα γηραμένην Δαρδάνοι φερὸν ἐπενέγκασθαι θεοῖς Ἀθηναίαι τὰ τε Παλλάδια καὶ τὰ ἱερὰ τῶν μεγάλων θεῶν διδάχθῆσαν αὐτῶν τὰς τελετάς, ἐπειδὴ δὲ τὴν ἐπομβρίαν φείγοντες Ἀρχαῖοι Πελοπόννησον μὲν ἐξέλιπον, ἐν δὲ τῇ Θραικίᾳ νῆσαι τοῦ βίου ἰδρύσαντο, κατασκευάσαι τὸν Δάρδανον ἐνταῦθα τῶν θεῶν τούτων ἱερὸν ἀρήστοις τοῖς ἄλλοις ποιῶντα τὰς ἰδίους μύθων ὀνομασίας καὶ τὰς τελετάς αὐτοῖς τὰς καὶ ἐς τὸδε χρόνον γινομένης ὑπὸ Σαμοθράκων ἐπιτελεῖν, ὥς δὲ μετῆγε τοῦ λαοῦ τὴν πλείω μοῖραν εἰς τὴν Ἀσίαν, τὰ μὲν ἱερὰ τῶν θεῶν καὶ τὰς τελετάς τοῖς ἰσομύνοιεν ἐν τῇ νήσῳ καταλιπεῖν· τὰ δὲ Παλλάδια καὶ τὰς τῶν θεῶν εἰκόνας κατασκευασάμενον ἀγαγέσθαι μετ' αὐτοῦ, διαμαντευόμενον δὲ περὶ τῆς οὐχίτης τὰ τε ἄλλα μῦθῶν καὶ περὶ τῶν ἱερῶν τῆς φυλακῆς τόνδε τὸν χρημὸν λαβεῖν·

εἰς πόλιν ἦν κτίσμεθα θεοῖς εἴβας ἄφθιτον αἰεὶ
θεῖναι καὶ φυλασσάει τε εἴβειν θεσίαις τε χοροῖς τε.
ἔστ' ἔν γὰρ τάδε σιμῶν καθ' ἑμῆν γῆν μίμητι
δῶρα Διὸς κούρη ἀλόχῳ εἴθεν, ἢ δὲ πόλις σοὶ
ἔσται ἀπόρθητος τὸν αἰ χρόνον ἡμῶν πάντα.

(69) Δάρδανον μὲν ἐν τῇ κτισθείῃ τε ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ ὀνομασίας ὁμοίας τυχοῦσθαι πόλιν τὰ ἔδη καταλιπεῖν, Ἰλίῳ δ' ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ συνοικισθέντος ἰσάσαι μετενεχθῆναι πρὸς τὸν ἐγγόνιον αὐτοῦ τὰ ἱερὰ ποιήσασθαι δὲ τοῖς Ἰαίσι νεῶν τε καὶ ἄδουτον αὐτοῖς ἐπὶ τῆς ἄκρας καὶ φυλάττειν δὲ ἐπιμελείας δεῖν εἰδύνασθαι πλείστης ὑπόπαιπτά τε ἡγουμένους εἶναι καὶ εὐπρωσίας κίρῃ τῇ πόλει, ἀλλοιωμένης δὲ τῆς

• Ἱστορία του Παλλαδίου από την Αθηνά στον Δάρδανο, που αργότερα ίδρυσε την Τροία.

• Δεν ξέρουμε αν είναι γνήσιο όμως το απόσπασμα.

ΝΟΣΤΟΙ

89

PROCLI NOSTORUM ENARRATIO

- 5 βιβλία του Αγίου του Τροιζηνίου.
- Η Αθηνά κάνει τον Μενέλαο και τον Αγαμέμνονα να φιλονικούν για την επιστροφή.
- Ο Διομήδης και ο Νέστωρας φεύγουν για την πατρίδα τους. Μαζί τους φεύγει ο Μενέλαος με 5 πλοία, τα οποία έχει χάσει όταν φτάνει στην Αίγυπτο.
- Ταφή Τειρεσία στον Κολοφώντα από τον Κάλχα, τον Λεοντέα και τον Πολυποίτη.
- Φάντασμα του Αχιλλέα εμφανίζεται όταν ξεκινάει να φύγει ο Αγαμέμνων και προλέγει τι πρόκειται να τους συμβεί.
- Καταιγίδα στη θάλασσα κοντά στις Καφηρίδες πέτρες και θάνατος Αίαντα του Λοκρού.
- Ο Νεοπτόλεμος φτάνει πεζός στη Θράκη, βρίσκει εκεί τον Οδυσσέα, συνεχίζει τον δρόμο του και θάβει τον Φοίνικα. Φτάνει στους Μολοσσούς κι αναγνωρίζεται από τον Πηλέα.
- Θάνατος Αγαμέμνονα από Αίγισθο και Κλυταιμνήστρα.
- Ασφαλής άφιξη Μενέλαου.

F

1 Apollod. 2.1.5 (p.57 Wagner) = Nauck, *TGF*² p.502

Ἄμμωνη δὲ ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησε Ναύπλιον . . . ἔγημε δέ, ὡς μὲν οἱ τραγικοὶ λέγουσι Κλυμένην τὴν Κατρέως, ὡς δὲ ὁ τοῦ Νόστου γράψας, Φιλύραν, ὡς δὲ Κέρκωψ (Hes. fr. 297 MW) Ἥσιόνην, καὶ ἐγέννησε Παλαμήδην, Οἴακα, Ναυσιμέδοντα.

2 Σ *Od.* 4.12 (de Menelai filio) = Alexion fr.3 Berndt

„κρατερὸς Μεγαπένθης | ἐκ δούλης“· αὕτη ὡς μὲν Ἀλεξίων Τηρηΐς ὡς δὲ ἔνιοι Τηρηΐς θυγάτηρ Ζευξίπτης, ὡς δὲ ὁ τῶν Νόστων ποιητῆς Γέτις. <τινὲς δὲ τὸ> Δούλης κύριόν φασι, διὰ τὸ μηδέποτε οὕτω λέγειν τὸν ποιητὴν τὴν θεράπαιναν.

•1: προφανῶς
παρενθετικά.

•2: πολλαπλή
αναπαραγωγή,
πολλοί
απόγονοι.

• 3-5: μάλλον από Νέκυια στο έργο.

• Γενεαλογίες.

3 Pausan. 10.28.7 (3.156 Rocha-Pereira) de Polygnoti Necyia

ἔστι δὲ ἀνωτέρω τῶν κατελεγμένων Εὐρόνομος, δαίμονα εἶναι τῶν (Pa Va Vb: τὸν β) ἐν Ἄιδου φαεῖν αἱ Δελφῶν ἐξηγηταὶ τὸν Εὐρόνομον, καὶ ὡς τὰς εἴρας περιεθεῖαι τῶν νεκρῶν, μόνον εφίειν ἀπολείπειν τὰ δευτῶ, ἢ δὲ Ὀμήρου ποιήσας ἐς Ὀδυσσεῦ καὶ ἠ Μινυάει τε καλομένη (F 7) καὶ οἱ Νόστοι - μνήμη γὰρ οἷ ἐν ταύταις καὶ [ἐν] Ἄιδου καὶ τῶν ἐκεῖ δειμάτων ἔστιν - ἴσασιν οὐδένα Εὐρόνομον δαίμονα.

ἐν del. R¹ Pa Va Vb: μνήμη γὰρ καὶ ἐν ταύταις Ἄιδου tent. Schubart

4 Pausan. 10.29.6 (3.158 Rocha-Pereira)

παρὰ δὲ τὴν Θυίαν Πρόκρις τε ἔστρεν ἡ Ἐρεχθίωσ καὶ μετ' αὐτὴν Κλυμένη ... ἔστι δὲ πεποιημένα ἐν Νόστοις Μινύου μὲν τὴν Κλυμένην θυγατέρα εἶναι, γήμασθαι δὲ αὐτὴν Κεφάλῳ τῷ Δηϊόνος καὶ γενέσθαι εφίειν Ἴφικλον παῖδα.

cf. Σ Od. 11.326 et P.S.L. 1173.78 seq. = Hes. fr. 62 MW

5 Pausan. 10.30.5 (3.161 Rocha-Pereira)

ὕπερ τούτους Μαιρά ἔστιν ἐπὶ πέρας καθεζομένη περὶ δὲ αὐτῆς πεποιημένα ἔστιν ἐν Νόστοις ἀπλῆσθαι μὲν παρθένον ἔτι ἐξ ἀνθρώπων, θυγατέρα δὲ αὐτὴν εἶναι Προΐτου τοῦ Θεραάνδρου, τὸν δὲ εἶναι Σιέφρου.

6 Hypoth. Eur. Med. (1.88 Diggle)

Φερεζύδης (*F.Gr.Hist.* 3 F 113^A) δὲ καὶ Σιμωνίδης (548 P) φαίν ὡς ἡ Μήδεια (ἢ M om. DEF) ἀνεψήκαα (BOCVPTT: ἐψ- fere DEFA;

ἀφψ- cōpi. Elmsley coll. ΣΔτ. *Eg.* infra cit.) τὸν Ἰάσονα νέον ποιή-
σαιεν (ἐποίησεν Tt; ἐποίησα E). περί δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Αἰεονος ὁ
τοῦ Νόστου ποιήσας φησὶν οὕτως:

κῶπκα δ' Αἰεονι θῆκε φίλον κόρον ἰβῶοντα,
γῆρας ἀποζύσας εἰδυίημι πρῆπίδασιν,
ἰφάρματα πόλλ' ἔφουε' ἐπὶ χροατίσσι λείβηριν

Αἰεχόλος δὲ ἐν [ταῖς Διονύσου] Τροφοῖς (*Tr. G. F.* 3 F 246^A (Radt))
ἱστορεῖ ὅτι καὶ τὰς Διονύσου τροφοῖς μετὰ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν ἀνε-
ψήκαα (ἀφψ- Elmsley, ut supra) ἐντοποίησεν (ἐξωποίησεν) PTr

cf. Σ VEGΘMLh Arist. *Eg.* 1321 (1.2.267 Jones-Wilson)

...τὸν Δῆμον ἀφψήσας ὑμῖν καλὸν ἐξ αἰεχόου πεπόημα" ὡπερ ἡ
Μήδεια λέγεται, ὡς μὲν Αἰεχόλος (*Tr. G. F.* 3 F 246^A (Radt)) ἱστορεῖ
add. Σ Ald. τὰς τροφοῖς τοῦ Διονύσου ἀφψήκαα (πόλλιν add. M:
ἀφψήκαα pro ἀφ. ἀν. π. Lh) ποιῆσαι (μετὰ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν
add. Musurus ex Hyp. Med. supra cit.).

cf. et Synes. *epist.* 123 (p. 212 Garzya): εἰ γὰρ γένουτό μοι τούτων τυ-
χεῖν, ἀποδείξω μῆρτι μῦθον ὄντα τὸν ἐπὶ Αἰεον τοῦ Θεσσαλοῦ λό-
γον, ὃν φαίνεαι ποιῆσαι διὰ ἀνηβήκει νέον οἱ πρεσβύτου.

1 φίλον κωπικτὸν πολλοῖς, ἢ δὲ nulla emendatio attinet ἰβῶοντα Va. quod conie-
cerat Lascaris ἰβῶοντα BATE' -οντα DEFVPTT** 1 εἰδυίημι DEF (-ήμι V)
et Tr** εἰδυίημι A ἰδυίημι B ἰδυίημι PTr et A' ἀποζύσας ἰδυίημι cōpi. Elms-
ley. πρῆπίδασιν: ἰβῆσι DEF 1 ἐπὶ ἐπὶ cōpi. Schneidewin χροατίσσι Tr -ήσι

• Μήδεια στους
Νόστους;

• Έκανε ξανά νέο τον
πατέρα του Ιάσονα.

7 Clem. Alexandr. *Strom.* 6.12.7 sc. (2.432 Stahlin)

Ἀντιμάχου τε τοῦ Τρίτου (F 1) εἰπόντος „ἐκ γὰρ δῶρον ποίλλα καὶ ἀνθρώποις πέλονται“ Ἀγίας (Thiersch (Ag-: Ag- rectius Meineke): Ἀγίας corr. ex Αὐγείας cod.) ἐποίησεν

δῶρα γὰρ ἀνθρώπων νοῦν ἤπαφεν ἢ καὶ ἔργα.

versum „graviter corruptum“ esse asseverat Nauck, qui sic refinit: δῶρα γὰρ ἀθανάτων νοῦν ἤπαφεν ἢ δ' ἀνθρώπων (ubi νόον iam Sylburg)

Ἀτρείδων Κάθοδος

sunt qui duo diversa epica carmina olim exstitisse credunt, *Nostros* et *Atridarum Reditum*; alii (cuius assentior) *Atridarum Reditum* aut partem fuisse *Nostros* aut potius titulum alterum illius carminis coniciunt

8 Athen. 9.399^a (2.367^{3a} Kaibel)

ὁ τὴν τῶν Ἀτρείδων Κάθοδον πεποιηκὼς ἐν τῷ τρίτῳ φησὶν

Ἴσον δ' Ἑρμῶνδε ποσὶ κεραλαίμοις μετακτείνων
ψόας ἔγχεϊ νόει ...

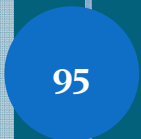
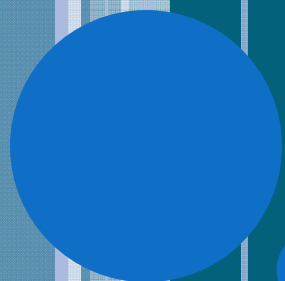
2 ψόας tent. Kaibel

9 Athen. 7.281^b3a (2.122 Kaibel)

φιλήδονον δ' οἱ ποιηταὶ καὶ τὸν ἀρχαῖον φασὶ γενέσθαι Τάνταλον. ὁ γοῦν τὴν τῶν Ἀτρείδων ποιήσας Κάθοδον ἀφαιρόμενον αὐτῶν λέγει πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ εὐνοιατρίβοντα ἐξουσίας τυχεῖν παρὰ τοῦ Διὸς αἰτήσασθαι ὅταν ἐπιθυμῇ τὸν δὲ πρὸς τὰς ἀπολαύσεις ἀκλήμτους διακειμένον ὑπὲρ αὐτῶν τε τούτων μύθους ποιήσασθαι καὶ τοῦ ζῆν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θεοῖς. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντα τὸν Δία τὴν μὲν εὐχὴν ἀποτελέσαι διὰ τὴν ὑπόσχεσιν, ὅπως δὲ μηδὲν ἀπολαύσῃ τῶν παρακειμένων ἀλλὰ διατελεῖν παρατιτόμενος, ὑπὲρ τῆς κεραλαίης ἐξήχησεν αὐτοῖς κέτρον, δι' ἃν οὐ δύναται τῶν παρακειμένων τυχεῖν οὐδενός.

• Ατρείδων Κάθοδος:
ξεχωριστό έπος;

•9: θέση Ταντάλου
στους Νόστους;

ΤΗΛΕΓΟΝΕΙΑ

1 Procl. *Chrestom.* inf. cit.

Τηλεγονίαιε βιβλίη δύο Εὐγάμμωνος Κυρηναίου.

2^d Euseb. (Hieron.) *Chron. Ol.* 56.2 (anno 555) p. 102^B 1 Helm (cf. eundem (Armen.) *Chron. Ol.* 53? (anno 567) p. 181 Karst)

Eugamou Cyrenaeus, qui Telegoniam fecit, agnoscitur.

2^H Synecelli *Eclog. Chionotogi.* 454 sine anno (p. 286 Moashtanimer)

Εὐγάμων Κυρηναῖος ὁ τὴν Τηλεγονίαν ποιήσας ἐγνωρίζετο.

3 Clem. Alexandr. *Stromat.* 6.25.1 (2.442 Stählin) = Euseb. *Præp. Evang.* 10.2.7 (1.559 Migne)

ἤδη δὲ οὐ τὰς διανοίας μόνον καὶ λέξεις ὑφελόμενοι καὶ παραφροσάντες ἐφοράθησαν, ὡς εἰδείθη, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὰ φάσμα ἄντικρυς ὁλόκληρα ἔχοντες διελεγχθήσονται αὐτοτελῶς γὰρ τὰ ἑτέρων ὑφελόμενοι ὡς ἴδια ἐζητήσαν, καθάπερ Εὐγάμμων (Dindorf: Εὐγάμων Clem., Εὐγράμμων Euseb.) ὁ Κυρηναῖος ἐκ Μουσαίου (B 6 D K) τὸ περὶ Θεολογῶν βιβλίον ὁλόκληρον.

cf. Eust. *Od.* 1796 inf. cit. = F 2: ὁ ... τὴν Τηλεγόνιαν γράψας Κυρηναῖος.

de Cinaethone auctore

4 Euseb. (Hieron.) *Chron. Ol.* 4.1 (anno 764) p. 87^B 12 Helm (cf. eundem (Armen.) *Chron. Ol.* 3.4 (anno 765) p. 181 Karst)

Cinaethon Lacedaemonius poeta, qui Telegoniam scripsit, agnoscitur.

de orthographia

5 Eustath. *Il.* 785.22 (3.1 van der Valk)

προπαροξύνονται δὲ καὶ ἄμφω αἱ τοιαῦται λέξεις (scil. Δολώνεια, Πατρόκλεια) ὡπερ καὶ Τηλεγόνεια κατὰ τὴν παλαιὰν ὀρθογραφίαν ἢ κατὰ Τηλέγονον πραγματεία, καὶ Ἑράκλεια ἢ κατὰ Ἑρακλέα.

• Απόδοση στον
Ευγάμωνα τον
Κυρηναίο και
στον
Κιναίθωνα.

PROCLI TELEGONIAE ENARRATIO

- 2 βιβλία του Ευγάμμωνα του Κυρηναίου.
- Ταφή μνηστήρων.
- Ο Οδυσσέας αποπλέει και φιλοξενείται από τον Πολύξενο, παίρνοντας ως δώρο έναν κρατήρα και τα αντικείμενα του Τροφώνιου, του Αγαμήδη και του Αυγεία.
- Πλέει στην Ιθάκη και θυσίες, κατά τη συμβουλή του Τειρεσία.
- Άφιξη στην Θεσπρωτία και γάμος με την Καλλιδίκη.
- Πόλεμος Θεσπρωτών, με αρχηγό τον Οδυσσέα εναντίον των Βρύγων.
- Θάνατος Καλλιδίκης, τη διαδέχεται στον θρόνο ο Πολυποίτης, ο γιος της με τον Οδυσσέα.
- Άξιξη Πολυποίτη στην Ιθάκη.
- Ο Τηλέγονος στην Ιθάκη σκοτώνει τον Οδυσσέα.
- Ο Τηλέγονος καταλαβαίνει το λάθος του. Παντρεύεται αυτός την Πηνελόπη και ο Τηλέμαχος την Κίρκη.

Ραυσαπ. 8.12.5 (2.247 Rocha-Pereira)

ἐπὶ δὲ ὁδοῖς ταῖς κατεῤεγγμέναις δύο ἐς Ὀρχομένον εἶεν ἄλλαι, καὶ τῇ μὲν ἔστι καλούμενον Λάδα στάδιον, ἐς ὃ ἐποιεῖτο Λάδα μελέτην βρόμου, καὶ παρ' αὐτὸ ἱερὸν Ἀρτέμιδος καὶ ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ γῆς χῶμα ὑψηλόν· Πηνελόπης δὲ εἶναι τάφον φαίν, οὐχ ὁμολογούντες τὰ ἐς αὐτὴν ποιῆσαι (τῇ) Θεσπρωτίδι ὀνομαζομένη. ἐν ταύτῃ μὲν γὰρ ἔστι τῇ ποιῆσαι ἱπανήροντι ἐκ Τροίας Ὀδυσσεὶ τεκεῖν τὴν Πηνελόπην Πτολιπόρθην παῖδα. Μαντινέων δὲ ὁ ἐς αὐτὴν λόγος Πηνελόπην φησὶν ὑπὸ Ὀδοκείῳ καταγνοσθεῖσαν ὡς ἱπιπαστοῦς ἐσαγάγοιτο ἐς τὸν οἶκον κτλ. (*F.Gr.Hist.* 322 F 22).

2 Eustath. *Od.* 1796.3

τινὲς δὲ καὶ τοιοῦτοι λόγοις (scil. *Agat. fr.* 43 Rose, *Hellanicus F.Gr.Hist.* 4 F 156) ἐνευκαιροῦσιν. ἐκ Κίρκης υἱοὶ κατ' Ἡρόδοτον (*Ἱστορ.* 1011 sq.) Ὀδυσσεὶ Ἄγγριος καὶ Λατίνος, ἐκ δὲ Καλυψοῦς Ναιεσίθοος καὶ Ναιεΐνιος. ὁ δὲ τὴν Τηλεγένειαν γράψαι Κυρηνάιος ἐκ μὲν Κίρκης (Muetzell: Καλυψοῦς) Τηλέγονον υἱὸν Ὀδυσσεὶ ἀναγράψαι καὶ (Muetzell: ἢ *cod.*) Τηλέδαμον, ἐκ δὲ Πηνελόπης Τηλέμαχον καὶ Ἀρσείλαιον ... ὁ δὲ τοῖς Νάετοις ποιῆσαι Κολοφώνιος Τηλέμαχον μὲν φησὶ τὴν Κίρκην δευτέρου γῆμαι, Τηλέγονον δὲ τὸν ἐκ Κίρκης ἀντιγῆμαι Πηνελόπην.